

Bruselj, 17. december 2025
(OR. en)

16973/25

**Medinstitucionalna zadeva:
2025/0419 (COD)**

**ECOFIN 1767
FISC 378
UD 314
ENV 1407
CLIMA 609**

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	17. december 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2025) 989 final
Zadeva:	Predlog UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o spremembi Uredbe (EU) 2023/956 glede razširitve njenega področja uporabe na blago nižje v vrednostni verigi in ukrepov proti izogibanju

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 989 final.

Priloga: COM(2025) 989 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 17.12.2025
COM(2025) 989 final

2025/0419 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o spremembi Uredbe (EU) 2023/956 glede razširitve njenega področja uporabe na blago
nižje v vrednostni verigi in ukrepov proti izogibanju**

{SEC(2025) 989 final} - {SWD(2025) 987 final} - {SWD(2025) 988 final} -
{SWD(2025) 989 final}

(Besedilo velja za EGP)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Uredba (EU) 2023/956 o vzpostavitvi mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (v nadaljnjem besedilu: uredba o CBAM)¹ je začela veljati 1. oktobra 2023. CBAM zagotavlja, da podnebne ambicije EU niso ogrožene zaradi selitve virov CO₂, do katere pride, ko podjetja s sedežem v EU preselijo proizvodnjo ogljično intenzivnega blaga v tretje države z manj strogimi podnebnimi politikami. Do nje lahko pride tudi, kadar proizvode EU nadomesti cenejši, vendar ogljično intenzivnejši uvoz. Selitev virov CO₂ tako povzroči selitev emisij iz EU v tretje države, namesto da bi privedla do načrtovanega zmanjšanja svetovnih emisij ogljika. CBAM to tveganje odpravlja tako, da za ogljično intenzivno blago, uvoženo v EU, velja enaka cena ogljika kot za domače proizvajalce v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami (v nadaljnjem besedilu: EU ETS)². Po prehodnem obdobju, ki se uporablja od oktobra 2023, se naslednja faza CBAM začne januarja 2026 s postopnim uvajanjem oblikovanja cen ogljika za uvožene vgrajene emisije.

Splošni cilj zakonodajnega predloga je okrepiti učinkovitost CBAM ter tako zmanjšati emisije toplogrednih plinov in se boriti proti podnebnim spremembam na svetovni ravni.

Za zagotovitev učinkovitega izvajanja CBAM se bo s predlogom spremenila uredba o CBAM, da bi se obravnavala tri glavna vprašanja. Prvič, s predlogom se bo razširilo področje uporabe CBAM, da bi se obravnavalo tveganje selitve virov CO₂ za proizvode nižje v vrednostni verigi proizvodov iz jekla in aluminija, ki trenutno spadajo na področje uporabe CBAM. Drugič, s predlogom se bodo obravnavali poskusi izogibanja izpolnjevanju obveznosti CBAM. Tretjič, s predlogom bodo izboljšala tehnična pravila za pripisovanje emisij električni energiji, da bi se spodbudilo razogljičenje uvoza električne energije. Po potrebi bo predlog zagotovil tudi številne manjše poenostavitve in izboljšave pri uporabi mehanizma ter omogočil integrirano območje CBAM z državami Efte, ki so del EGP.

CBAM se trenutno uporablja za omejen nabor blaga, ki zajema osnovne materiale in je navedeno v Prilogi I k uredbi o CBAM (aluminij, cement, električna energija, gnojila, vodik ter železo in jeklo). Ti osnovni materiali se pogosto uporabljajo kot vmesni vhodni materiali v proizvodnji blaga nižje v vrednostni verigi (proizvodi nižje v vrednostni verigi). Proizvajalci teh proizvodov nižje v vrednostni verigi v EU se soočajo z dvojnimi pritiskom stroškov, kar bi spodbudilo selitev proizvodnje, s tem pa „izvoz“ emisij EU v tujino in izničenje učinkovitosti podnebne politike EU. Prvič, zaradi večjih podnebnih ambicij EU in postopnega opuščanja brezplačnih pravic v okviru EU ETS se bodo predvidoma povečale cene osnovnih materialov iz domačih virov³. Drugič, zaradi postopnega uvajanja CBAM se bodo predvidoma povečale cene uvoženih osnovnih materialov, zajetih v CBAM. Zaradi tega dvojnega pritiska stroškov se povečuje vrzel med skupnimi stroški ogljika, s katerimi se soočajo domači proizvajalci nižje v vrednostni verigi, in stroški ogljika, s katerimi se soočajo proizvajalci v tretjih

¹ Uredba (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (UL L 130, 16.5.2023, str. 52, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>).

² Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

³ S postopnim opuščanjem brezplačnih pravic EU ETS se bo povečalo povpraševanje po pravicah, ki se prodajajo na dražbi, kar bo predvidoma zvišalo ceno ogljika, plačano v EU.

državah. To povzroča znatno tveganje selitve virov CO₂ za nekatere proizvode nižje v vrednostni verigi.

Ob priznavanju tega tveganja mora Komisija v skladu s členom 30(3) uredbe o CBAM opredeliti proizvode nižje v vrednostni verigi, pri katerih obstaja tveganje selitve virov CO₂, da jih po potrebi vključi v CBAM. V evropskem akcijskem načrtu za jeklo in kovine⁴, ki ga je pripravila Komisija, so določeni cilji razširitve področja uporabe CBAM s poudarkom na proizvodih nižje v vrednostni verigi, za katere se intenzivno uporabljata jeklo in aluminij. V skladu s tem ciljem in na podlagi ocene, v kateri so opredeljeni proizvodi nižje v vrednostni verigi, pri katerih je tveganje selitve virov CO₂ največje in ki vsebujejo znaten delež blaga CBAM, se bo s tem predlogom področje uporabe CBAM razširilo na izbrane proizvode nižje v vrednostni verigi, za katere se intenzivno uporabljata jeklo in aluminij. Morebitna razširitev na proizvode nižje v vrednostni verigi v drugih sektorjih CBAM, in sicer tiste, ki so povezani s cementom, gnojili in vodikom, je obravnavana v poročilu Komisije o pregledu, določenem v členu 30(2) uredbe o CBAM. O razširitvi na to blago se bo razmislilo pri prihodnji reviziji zakonodaje.

V evropskem akcijskem načrtu za jeklo in kovine je bil poudarjen tudi pomen obravnavanja tveganja izogibanja CBAM, ki bi lahko ogrozilo učinkovitost CBAM pri preprečevanju tveganja selitve virov CO₂. Sedanji okvir za izvrševanje CBAM že zdaj zagotavlja več zaščitnih ukrepov proti izogibanju, tudi za obravnavanje tveganj napačne razvrstitve in neustrezne prijave blaga. Vendar so v prehodnem obdobju različni deležniki (vključno s pristojnimi nacionalnimi organi, carinskimi organi, poslovnimi združenji in posameznimi podjetji) izrazili pomisleke, da uredba o CBAM ne vsebuje zadostnih zaščitnih ukrepov za preprečevanje tveganja napačne prijave intenzivnosti emisij in tveganju zlorab. Predlog vsebuje določbe, namenjene obravnavanju teh tveganj.

Izkušnje, pridobljene z izvajanjem CBAM v prehodnem obdobju, in povratne informacije deležnikov so pokazale, da so pravila za uvoz električne energije preveč toga. Sedanji okvir ne upošteva v zadostni meri napredka, ki so ga proizvajalci električne energije v tretjih državah dosegli pri razogljichenju njihove proizvodnje električne energije, s čimer odvrča od trgovanja nizkoogljične električne energije in proizvajalcev električne energije v tretjih državah ne spodbuja dovolj k zmanjšanju emisij. Razlog za te pomanjkljivosti sta zlasti dve težavi. Prvič, v skladu z uredbo o CBAM privzete vrednosti emisij⁵ za uvoz električne energije odražajo le proizvodnjo električne energije iz fosilnih goriv. Zato je možno, da se s temi privzetimi vrednostmi vsebnost ogljika v električni energiji iz tretjih držav, ki v EU izvažajo razmeroma čisto energijo, previsoko ocenjuje. Drugič, izkazalo se je, da je pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za prijavo dejanskih emisij električne energije, v praksi zelo težko izpolniti. Predlog vsebuje določbe, namenjene obravnavanju teh težav.

Predlog pa bo tudi nekoliko izboljšal uporabo mehanizma, med drugim z razširitvijo možnosti, da pristojni nacionalni organi zahtevajo jamstvo, s pojasnitvijo, da si lahko upravljavci med seboj izmenjujejo preverjene podatke o emisijah, in s poenostavitvijo obveznosti pooblaščenih deklarantov CBAM glede vodenja evidenc.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Predlog, katerega cilj je izboljšati učinkovitost CBAM, bo pomagal zagotoviti, da bo Unija uresničila svoje ambiciozne podnebne cilje. Evropska podnebna pravila določajo pravno

⁴ Sporočilo o evropskem akcijskem načrtu za jeklo in kovine, [COM\(2025\) 125 final](#).

⁵ V primeru uvožene električne energije Uredba 2023/956 za izračun vgrajenih emisij zahteva uporabo privzetih vrednosti. Če so izpolnjeni določeni pogoji, se lahko navedejo dejanske emisije, povezane s proizvodnjo električne energije.

zavezujoč cilj, da EU do leta 2050 doseže podnebno nevtralnost, do leta 2030 pa emisije toplogrednih plinov zmanjša za vsaj 55 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990⁶. V začetku tega leta je Evropska komisija nadalje predlagala cilj 90-odstotnega zmanjšanja neto emisij toplogrednih plinov do leta 2040. Zaradi načrtovanega zmanjšanja skupnega števila pravic iz EU ETS se bo predvidoma povečala cena ogljika, ki se plača za emisije v EU. S tem se povečuje potreba po učinkovitih in verodostojnih instrumentih za obravnavanje tveganja selitve virov CO₂. Večja razlika med stroški ogljika domačih proizvajalcev in proizvajalcev iz tretjih držav pomeni večje tveganje selitve virov CO₂ nižje v vrednostni verigi ter tveganje izogibanja.

Predlog je del širših prizadevanj za okrepitev učinkovitosti CBAM. Nadgrajuje Uredbo (EU) 2025/2083, kar zadeva poenostavitev in okrepitev CBAM⁷ z dodatnimi poenostavitvami, hkrati pa ohranja okoljski cilj mehanizma. Ta predlog bo na primer izboljšal pravila za uporabo privzetih vrednosti za uvoz električne energije, hkrati pa olajšal prijavljanje dejanskih vrednosti za električno energijo.

Komisija je opravila tudi obsežen pregled CBAM v skladu s členom 30(2) uredbe o CBAM. V tem pregledu je bilo ocenjeno dosedanje delovanje mehanizma, ocenjeni so bili odnosi z državami v razvoju, vključno z najmanj razvitimi državami⁸, in učinki nanje, obravnavani pa so bili tudi možni naslednji koraki. V pregledu je bila obravnavana tudi možnost prihodnje razširitve CBAM na druge sektorje EU ETS, pri katerih obstaja tveganje selitve virov CO₂, ter na proizvode nižje v vrednostni verigi v drugih sektorjih (cement, gnojila in vodik)⁹. Evropska komisija hkrati sprejema vrsto izvedbenih in delegiranih aktov, v katerih bodo določena tehnična pravila za delovanje CBAM v sedanjem področju uporabe¹⁰.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Predlagana pobuda je del dogovora o čisti industriji¹¹ in je tesno usklajena s cilji prihodnjega akta o pospeševanju industrije.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Uredba o CBAM temelji na členu 192(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Unija v skladu s členoma 191 in 192(1) PDEU med drugim prispeva k ohranjanju, varstvu in

⁶ Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

⁷ Uredba (EU) 2025/2083 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. oktobra 2025 o spremembi Uredbe (EU) 2023/956 glede poenostavitve in okrepitve mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (UL L, 2025/2083, 17.10.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2083/oj>).

⁸ V navedeni oceni bodo podrobneje predstavljeni učinki sedanjega področja uporabe CBAM za bolj specifičen sklop držav. V tej oceni učinka so v oddelku 6 obravnavani tudi učinki na tretje države.

⁹ Proizvodi nižje v vrednostni verigi električne energije niso obravnavani, saj se električna energija uporablja v proizvodnih procesih skoraj vsega blaga, zaradi česar določitev deleža vložkov in vgrajenih emisij električne energije v vseh vrstah uvoženega blaga ni izvedljiva.

¹⁰ Ključni obravnavani vidiki vključujejo pravila za spremljanje, izračun in preverjanje emisij blaga, ki spada na področje uporabe mehanizma, pravila za prilagoditev obveznosti CBAM, da se upoštevajo ravni brezplačne dodelitve v sektorjih EU ETS, zajetih v CBAM, ter pravila za obračunavanje cen ogljika, ki se dejansko plačajo v tretjih državah.

¹¹ Sporočilo o dogovoru o čisti industriji: skupni načrt za konkurenčnost in razogljičenje, [COM\(2025\) 85 final](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/com(2025)85_final).

izboljšanju kakovosti okolja ter spodbujanju ukrepov na mednarodni ravni za reševanje regionalnih ali globalnih okoljskih problemov, zlasti v boju proti podnebnim spremembam.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

S CBAM je vzpostavljen enoten skupni okvir za zagotovitev izenačenja med politiko oblikovanja cen ogljika, ki se uporablja na notranjem trgu EU, in politiko oblikovanja cen ogljika, ki se bo uporabljala za uvoz. Enotna uporaba CBAM je ključna, da se prepreči, da bi CBAM veljal za kakršno koli blago, sproščeno v prosti promet v Uniji. Učinkovitost CBAM je odvisna od enotnega signala cene ogljika, ki se dosledno uporablja za ustrezne sektorje v vseh državah članicah EU. Tako enotno uporabo zahtevajo tudi predlagane spremembe uredbe o CBAM.

Različne izpostavljenosti tveganju selitve virov CO₂ ne upravičujejo ukrepanja na nacionalni ravni. Mehanizem zadeva emisije, izpuščene zunaj Unije, in bo tako kot EU ETS bolj učinkovit, če se bo enotno uporabljal v širšem obsegu.

- **Sorazmernost**

Cilj predloga je izboljšati učinkovitost uredbe o CBAM, da bi ohranili učinkovitost in celovitost podnebnih politik EU. Hkrati so bile oblikovane možne politike za čim manjši vpliv na upravno breme podjetij, organov in drugih deležnikov.

Predlagana razširitev področja uporabe CBAM na proizvode nižje v vrednostni verigi, za katere se intenzivno uporabljata jeklo in aluminij, temelji na logiki sedanje uredbe o CBAM in EU ETS, s poudarkom na proizvodih in sektorjih, v katerih so vgrajene emisije in tveganje selitve virov CO₂ najvišji. Poleg tega so bile možnosti politike, kot je opisano v oddelku 8.1 ocene učinka, ki je priložena predlogu, ocenjene glede na njihov morebitni učinek v smislu zapletenosti in upravnega bremena. To je bilo ocenjeno z uporabo sklopa kazalnikov učinkovitosti in sorazmernosti, vključno s skupnimi proizvodnimi in uvoznimi emisijami po oznaki KN ter kazalnikom, ki zajema materialno sestavo proizvodov nižje v vrednostni verigi. V proizvodih z večjim deležem osnovnih materialov po teži je v primerjavi s skupno težo proizvoda več vgrajenih emisij, zato so zato običajno najbolj izpostavljeni tveganju selitve virov CO₂. Poleg tega so bili uporabljeni kazalniki za zagotovitev, da se pri izbiri blaga upošteva tudi kompleksnost dobavnih verig. Predlog na podlagi tega razširja področje uporabe CBAM na proizvode nižje v vrednostni verigi, za katere se intenzivno uporabljata jeklo in aluminij, izbrane tako, da se čim bolj povečajo okoljske koristi z zajetjem dodatnih emisij, hkrati pa čim bolj omejita upravno breme in zapletenost za uvoznike in gospodarske subjekte v tretjih državah.

Predlog v zvezi s tveganjem izogibanja uravnatežuje potrebe po zagotovitvi učinkovitosti CBAM ter po omejitvi zapletenosti in upravnega bremena mehanizma. Uporabljen je prožen in ciljno usmerjen pristop z izvedbenimi in delegiranimi akti za opredelitev uvoza, pri katerem obstaja tveganje izogibanja ali drugih praks, namenjenih izogibanju obveznostim CBAM, za katerega bi morali za uporabo dejanskih emisij veljati dodatni pogoji.

S predlogom o uvozu električne energije se bodo poenostavili pogoji za prijavo dejanskih vrednosti emisij. S tem se bo izboljšala učinkovitost CBAM pri spodbujanju razogljičenja v tretjih državah, hkrati pa bo uporaba dejanskih vrednosti emisij bolj izvedljiva za vse deležnike. Spremembe pristopa pri privzetih vrednostih za uvoz električne energije ne pomeni dodatne zapletenosti za uvoznike ali upravljavce v tretjih državah.

- **Izbira instrumenta**

Predlog zahteva spremembo uredbe o CBAM. V njem so določena posebna pravila, potrebna za uporabo uredbe o CBAM. Poleg tega ta uredba zahteva enotno in dosledno uporabo in izvrševanje po vsej Uniji, da bi se dosegli cilji iz člena 32 (glede skupnega pristopa v zunanji politiki) in člena 207 PDEU (glede skupne trgovinske in trgovinske politike).

Zato se lahko cilji tega predloga najbolje uresničijo z uredbo. Tako bo zagotovljena neposredna veljavnost njenih določb.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene / preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Predlog temelji na izkušnjah, pridobljenih pri izvajanju uredbe o CBAM od 1. oktobra 2023, ko se je mehanizem začel prehodno uporabljati.

- **Posvetovanja z deležniki**

Od 1. oktobra 2023, ko se je CBAM začel prehodno uporabljati, se službe Komisije prek več komunikacijskih kanalov stalno posvetujejo z deležniki v Uniji in tretjih državah. Med 1. julijem in 26. avgustom 2025 sta bila izvedena pozivi k predložitvi dokazov in javno posvetovanje o razširitvi področja uporabe na proizvode nižje v vrednostni verigi, tveganju izogibanja in praksah, ki bi lahko ogrozile cilje CBAM, ter električni energiji. Na podlagi rezultatov javnega posvetovanja večina deležnikov nižje v vrednostni verigi meni, da zaradi CBAM v sektorjih nižje v vrednostni verigi obstaja tveganje selitve virov CO₂. V veliki meri se strinjajo, da bi z razširitvijo CBAM na proizvode nižje v vrednostni verigi zmanjšali tveganje selitve virov CO₂, okrepili podnebno politiko EU ter spodbujali nizkoogljične inovacije, potrošnjo nizkoogljičnih proizvodov v EU in svetovna prizadevanja za oblikovanje cen ogljika. Večina anketirancev je navedla, da pri sedanjem CBAM obstaja tveganje izogibanja, ki bi lahko ogrozilo njegovo učinkovitost. Večina anketirancev je navedla tudi, da sedanja metodologija za izračun privzetih vrednosti za električno energijo ni ustrezna, ker ne upošteva električne energije, proizvedene iz nefosilnih goriv. Poleg tega je večina anketirancev navedla, da je treba poenostaviti pogoje za uporabo dejanskih vgrajenih emisij v uvoženi električni energiji.

Poleg tega so službe Komisije opravile obsežna posvetovanja z javnimi organi v EU in tretjih državah ter predstavniki industrije, predstavniki civilne družbe in mednarodnimi ali medvladnimi organizacijami. Potekala so v obliki dvostranskih srečanj, razprav v strokovni skupini CBAM, razgovorov v okviru študij o razširitvi področja uporabe na proizvode nižje v vrednostni verigi in električno energijo ter anket med pristojnimi nacionalnimi organi in carinskimi organi v zvezi z okvirom obvladovanjem tveganja CBAM.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Predlog je bil pripravljen na podlagi številnih študij in strokovnih mnenj, v katerih so bile analizirane morebitne možnosti zasnove ter njegovi okoljski, socialni in gospodarski učinki.

Pred pripravo predloga je bila izvedena namenska podporna študija, osredotočena na razširitev področja uporabe CBAM na izdelke nižje v vrednostni verigi, za katere se intenzivno uporabljata jeklo in aluminij. Poleg te študije je bilo s podporo Skupnega raziskovalnega središča Evropske komisije izvedeno namensko modeliranje socialno-ekonomskih in okoljskih učinkov, službe Komisije pa so izvedle obsežne teoretične raziskave in poglobljeno statistično analizo. Poleg tega so bile v okviru te pobude upoštewane

informacije, zbrane v okviru sektorskih študij, vključno s študijo o električni energiji kot blagu CBAM.

Službe Komisije so v zgornji analizi uporabile izsledke ciljno usmerjenih posvetovanj z ustreznimi gospodarskimi subjekti in državami članicami ter izmenjav z deležniki prek strokovne skupine CBAM in na namenskih srečanjih z deležniki. Službe Komisije so analizirale tudi podatke, zbrane s četrtletnim poročilom CBAM, ki so ga deklaranti predlagali v prehodnem obdobju.

- **Ocena učinka**

Odbor za regulativni nadzor je o oceni učinka izdal pozitivno mnenje z zadržkom, ki vključuje predloge za izboljšanje. Ocena učinka je bila dodatno revidirana, da bi se upoštevali ti predlogi.

V oceni učinka so opisane obravnavane možnosti politike, kar zadeva razširitev na izdelke nižje v vrednostni verigi, dodatne zaščitne ukrepe proti izogibanju in praksam, ki bi lahko ogrozile cilje CBAM, ter revidirana pravila o pogojih za uporabo dejanskih vgrajenih emisij v uvoženi električni energiji. V njej so ocenjene vse možnosti in njihova učinkovitost pri obravnavanju zadevnih vprašanj. Poleg tega je pred odločitvijo, katera je prednostna možna politika, v oceni opisan tudi učinek možnosti politike na gospodarske in socialne kazalnike ter na upravno breme. Možnosti politike so primerjane z izhodiščnim scenarijem, ki odraža trenutno uzakonjeni CBAM. Izhodišči scenarij vključuje tudi izvajanje svežnja podnebnih ukrepov EU Pripravljeni na 55, vključno s postopnim opuščanjem brezplačnih pravic v okviru EU ETS. Poleg tega se v izhodiščnem scenariju predpostavlja izvajanje poenostavitve CBAM, kot je bila sprejeta oktobra 2025, vključno z masnim pragom *de minimis* na uvoznika na leto v višini 50 ton blaga CBAM (za štiri kategorije blaga CBAM).

Za morebitno razširitev področja uporabe na proizvode, ki so nižje v vrednostni verigi osnovnih materialov jeklo in aluminij, je bilo tveganje selitve virov CO₂ pri proizvodih ocenjeno na podlagi dveh glavnih meril. Kot prvo merilo je bila intenzivnost trgovine¹² z blagom uporabljena kot približek za njegovo tržljivost. Pri blagu, s katerim je lažje trgovati, obstaja večje tveganje selitve virov CO₂ zaradi preusmeritve proizvodnje ali nadomestitve z uvozom iz tretjih držav. Kot drugo merilo pa kazalnik stroškovnega pritiska prikazuje, koliko cena ogljika pri vhodnih materialih CBAM vpliva na skupne stroške blaga nižje v vrednostni verigi v primerjavi z njegovo skupno dodano vrednostjo. Poleg tega je bilo za zagotovitev, da so vključeni le proizvodi, ki so s podnebnega vidika najpomembnejši, izključeno blago pod določeno spodnjo mejo skupnih vgrajenih emisij na sektorski ravni. Uporaba različnih pragov za ti merili je privedla do treh reprezentativnih možnosti za razširitev na izdelke nižje v vrednostni verigi. Možnost 1 zajema ciljno usmerjeno razširitev le na blago z največjim tveganjem selitve virov CO₂ in intenzivnostjo emisij. Možnost 2 zajema uravnoteženo razširitev, osredotočeno na blago nižje v vrednostni verigi z visoko intenzivnostjo emisij, pri katerem obstaja tveganje. Možnost 3 zajema široko razširitev na vse blago nižje v vrednostni verigi, pri katerem obstaja tveganje.

V oceni učinka je ugotovljeno, da je možnost 2 najprimernejša z vidika cilja čim večjih okoljskih koristi ob hkratnem omejevanju stroškov zaradi dodatne zapletenosti in upravnega bremena. Pri tej možnosti okoljske koristi v smislu zajetih emisij, zmanjšanja selitve virov CO₂ in ocenjenega zmanjšanja emisij znatno presegajo koristi iz možnosti 1. Hkrati so

¹² Izračunana za določen izdelek kot vrednost trgovine (izvoz in uvoz) proizvoda, deljena z vrednostjo celotne potrošnje proizvoda v EU.

okoljske koristi možnosti 2 podobne koristim možnosti 3, medtem ko so pričakovani stroški veliko manjši. V primerjavi z možnostjo 3 možnost 2 zadeva manj uvoznikov, vključuje manj novih oznak KN in se na splošno nanaša na manj zapleteno blago za izračun vgrajenih emisij.

Za nadaljnjo obravnavo tveganja selitve virov CO₂ sta bili obravnavani dve glavni možnosti v zvezi z odpadnimi kovinami. Možnost 1 pomeni vključitev predpotrošniških odpadnih kovin v področje uporabe CBAM kot vhodni material CBAM. Pri možnosti 2 se kot vhodni materiali CBAM vključijo tako predpotrošniške kot popotrošniške odpadne kovine. V oceni učinka je ugotovljeno, da možnost 1 odraža na splošno najboljši pristop, saj se osredotoča le na področja z visokim tveganjem, da bi bilo nepotrebno upravno breme čim manjše. Zlasti se je štelo, da bi lahko vključitev popotrošniških odpadnih kovin kot vhodnih materialov CBAM, kot je predlagana v okviru možnosti 2, odvrčala od krožnega gospodarstva in ne bi bila skladna z več politikami EU na tem področju.

V zvezi s praksami izogibanja, ki bi lahko ogrozile cilje CBAM, sta bili obravnavani dve možnosti politike, ki vključujeta skupen sklop ukrepov.

Kot prvo skupni sklop ukrepov vključuje pooblastitev Komisije za podrobnejšo opredelitev oznak KN, da bi se bolje zajela specifična sestava različnih proizvodov, ki spadajo pod določeno oznako KN, zajeto v CBAM. S takšnim pooblastilom bo mogoče zajeti ustrezne sestave proizvodov pod isto oznako KN. Kot drugo vključuje pooblastitev Komisije, da v primeru velikega tveganja zlorab določi dodatne pogoje za uporabo dejanskih emisij za nekatere oznake KN / naprave v tretjih državah. To bo omogočilo uvedbo dodatnih pogojev, ki jih bo treba izpolniti za uporabo dejanskih preverjenih vrednosti v zvezi s posebnimi primeri blaga, ter dokazov o odsotnosti zlorab. Ti pogoji in dokazi bi morali biti zasnovani tako, da bodo sorazmerni in ne bodo po nepotrebem obremenjevali upravljavcev in uvoznikov.

V okviru možnosti 1 se predlaga vključitev predpotrošniškega odpadnega aluminija in jekla kot vhodnih materialov, s čimer se omogoči pripisovanje emisij odpadnim kovinam kot vhodnim materialom. Poleg tega se Komisijo pooblašča, da zahteva dodatne dokaze o kraju proizvodnje, s čimer se obravnava tveganje napačnega deklariranja intenzivnosti emisij zaradi pomanjkljive sledljivosti. Zahteva po predložitvi dodatnih dokazov bi bila usmerjena na uvoz pod določenimi oznakami KN in iz določenih držav porekla, saj največje tveganje izogibanja ukrepom izhaja iz napačne prijave intenzivnosti emisij.

Možnost 2 temelji na možnosti 1, vendar dodatno razširja področje uporabe ukrepov politike. Poleg predpotrošniških odpadnih kovin bi ta možnost kot vhodne materiale CBAM vključevala tudi popotrošniške. Zahteva po predložitvi dokazila o kraju proizvodnje bi veljala za vse oznake KN in vsa porekla. Zato bi zadevala vse deklaracije CBAM, ki temeljijo na dejanskih vrednostih za emisije.

Prednostna možnost je možnost 1 zaradi njenega uravnoteženega in sorazmernega pristopa, ki omogoča učinkovito obravnavanje tveganj izogibanja.

Obravnavane so bile štiri možnosti za odpravo pomanjkljivosti pri obravnavi uvoza električne energije. Te možnosti se razlikujejo glede metodologije, uporabljene za izračun faktorja emisije, in pogojev za prijavo dejanskih vrednosti. Zajemajo različne kombinacije dveh glavnih izbir politike: (i) ohranitve sedanjega pristopa k emisijskemu faktorju CO₂ na podlagi fosilnih gorivih v državi izvoznici ali prehod na povprečni emisijski faktor omrežja v državi izvoznici; (ii) spremembe merila v zvezi s prezasedenostjo z navedbo odsotnosti strukturne

prezasedenosti ali popolne odprave merila. Poleg tega vse možnosti vključujejo dva dodatna elementa. Prvič, spremenjeno merilo, ki pojasnjuje, da pogodbe o nakupu električne energije zajemajo samo fizične pogodbe o nakupu električne energije, hkrati pa omogoča uporabo posrednih pogodb o nakupu električne energije. Drugič, pogoj v zvezi z nominacijo zmogljivosti se spremeni, da se uporablja le v primeru eksplicitne dodelitve zmogljivosti.

Prednostna možna politika za uvoz električne energije je prehod na povprečni emisijski faktor omrežja za države izvoznice in odprava merila za uporabo vrednosti dejanskih emisij, povezanih s prezasedenostjo. Povprečni emisijski faktor omrežja bo bolje odražal trend razogljičenja države porekla, saj se bo upoštevala tudi električna energija, proizvedena iz obnovljivih virov. Skupaj s spremembami pogojev v zvezi s pogodbami o nakupu električne energije in nominacijo zmogljivosti se bo z odpravo pogoja, da omrežje ne sme biti prezasedeno, dodatno olajšalo sporočanje dejanskih vrednostih.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Za razširitev področja uporabe CBAM na proizvode nižje v vrednostni verigi, za katere se intenzivno uporabljata jeklo in aluminij, je koristna bila poenostavitev mehanizma, kot je bila sprejeta oktobra 2025¹³. Na podlagi praga *de minimis* v višini 50 ton uvoženega blaga CBAM je iz področja uporabe sedanjega CBAM izključuje približno 182 000 uvoznikov, s čimer se upravni stroški za uvoznike po ocenah zmanjšajo za 1 123 milijonov EUR na leto¹⁴. Prag *de minimis* je v korist tudi uvoznikom nižje v vrednostni verigi, saj je več kot 90 % uvoznikov, dejavnih v sektorjih, zajetih v razširitvi na podlagi tega predloga, izključenih iz obveznosti CBAM, hkrati pa ostaja zajetih več kot 99 % emisij.

Učinek vseh obravnavanih možnosti politike (kot so opisane v oddelku Ocena učinka) je bil skrbno ocenjen glede na njihov učinek na upravno breme. Paket ukrepov, vključen v tem predlogu, je bil izbran s tehtanjem okoljskih koristi s potrebo po omejitvi dodatnega upravnega bremena in preprečevanju, da bi CBAM postal bolj zapleten. To je opisano tudi v oddelku o sorazmernosti in povzetku ocene učinka v tem memorandumu.

Razširitev CBAM nižje v vrednostni verigi zmerno vpliva na število uvoznikov, ki so MSP (in proizvajalcev, ki so MSP v tretjih državah), vključenih v področje uporabe CBAM, in sicer je približno polovica uvoznikov, na novo vključenih na področje uporabe CBAM, MSP. To pomeni, da se bo s CBAM skupno soočalo približno 3 800 do 3 3900 dodatnih MSP.

- **Temeljne pravice**

Predlog je v skladu s temeljnimi pravicami in načeli, priznanimi zlasti v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah. Zlasti prispeva k cilju visoke ravni varstva okolja v skladu z načelom trajnostnega razvoja, kot je določeno v členu 37 Listine.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Razširitev nižje v vrednostni verigi ni namenjena ustvarjanju prihodkov, temveč krepitvi podnebne učinkovitosti CBAM pri preprečevanju selitve virov CO₂. Oceno učinka kaže, da naj bi predlog do leta 2030 ustvaril približno 0,58 milijarde EUR letnih prihodkov. Ker se brezplačne dodelitve v okviru EU ETS postopno ukinjajo, CBAM pa uvaja, bi naj bi se po letu 2030 prihodki še naprej povečevali in do leta 2035 po ocenah dosegli

¹³ UL L 2025/2083.

¹⁴ Ocena učinka, priložena predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2023/956 glede poenostavitve in okrepitve mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (COM/2025/87 final).

0,69 milijarde EUR. Učinek na proračun EU je v predlogu Komisije za večletni finančni okvir za obdobje 2028–2034 v povprečju ocenjen na 0,2 milijarde EUR na leto v obdobju 2028–2034.

Ukrepi, sprejeti za obravnavanje tveganj izogibanja, bodo prispevali k zagotavljanju, da se predvideni prihodki uresničijo v praksi.

5. DRUGI ELEMENTI

• Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja

Prehodno obdobje CBAM se uporablja do konca leta 2025, dokončna faza pa se začne leta 2026.

Komisija mora pred koncem prehodnega obdobja v skladu s členom 30(2) uredbe o CBAM Evropskemu parlamentu in Svetu v celovitem poročilu o pregledu poročati o izkušnjah, pridobljenih v prehodnem obdobju. V tem poročilu bodo opisani tudi morebitni prihodnji koraki za nadaljnje revizije in razširitve področja uporabe. Poleg tega Evropska komisija pripravlja sprejetje vrste izvedbenih in delegiranih aktov, v katerih bodo določena tehnična pravila za delovanje CBAM v sedanjem področju uporabe.

Komisija bo še naprej spremljala in ocenjevala izvajanje CBAM ter o tem poročala v skladu z zahtevami uredbe o CBAM.

• Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga

Ta uredba zajema naslednje spremembe Uredbe (EU) 2023/956:

Člen 1(1) pojasnjuje uporabo Uredbe (EU) 2023/956 ob njeni vključitvi v Sporazum EGP in Komisijo pooblašča za sprejemanje izvedbenih aktov za ustrezno spremembo Priloge III k navedeni uredbi.

Člen 1(1), točki (c) in (d), določa možnost priznavanja prenosa ustreznega pravnega reda na področju trga električne energije za namene zahteve po povezavi trga z električno energijo tretje države s trgov Unije s spajanjem trgov, in sicer z memorandumom o soglasju med Komisijo in tretjimi državami.

Člen 1(1), točki (e) in (19), določa možnost sprejemanja delegiranih aktov po nujnem postopku za namene dodajanja tretje države ali ozemlja na seznam izvzetih tretjih držav ali ozemelj iz Priloge III k Uredbi (EU) 2023/956.

Člen 1(1), točka (e), določa možnost, da Unija sklene sporazume s tretjimi državami za upoštevanje mehanizem za oblikovanje cen ogljika in vzajemno priznavanje akreditacijskih organov.

Člen 1(3), člen 1(5), točki (a)(2) in (c), ter člen 1(8), točki (b) in (c), na Komisijo prenašajo pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov, s katerimi se v primerih, ko obstaja dovolj dokazov o visokem tveganju zlorab, za podskupino oznak KN in porekel zahteva predložitev dodatnih dokazov o odsotnosti zlorab.

Člen 1(2), člen 1(6), točka (c), in člen 1(21) do (23), točka (b), razširjajo področje uporabe Uredbe (EU) 2023/956 na nekatero blago nižje v vrednostni verigi, za katero se intenzivno uporabljata jeklo in aluminij, ter omogočajo postopno uvedbo pribitka na nekatere vrste tega blaga.

Člen 1(4) dodaja zahtevo, da posredni carinski zastopnik, ki vloži zahtevek za dovoljenje, v svojem zahtevku navede številko EORI ali drugo nacionalno identifikacijsko številko zastopanih uvoznikov.

Člen 1(5), točka (a)(1), in člen 1(8), točka (a), določata registracijo upravljavca v registru CBAM za določanje vgrajenih emisij na podlagi dejanskih preverjenih emisij.

Člen 1(5), točki (b) in (c), zahteva, da mora pooblaščen deklaratant CBAM po potrebi predložiti dokazila o kraju in času proizvodnje blaga, prijavljenega na podlagi dejanskih emisij.

Člen 1(5), točka (b), pojasnjuje, da je Komisija pooblaščen za sprejemanje izvedbenih aktov v zvezi s postopki za pregled deklaracij CBAM.

Člen 1(6), točka (a), in člen 1(24), določata vključitev vhodnih materialov v metodologijo za določanje emisij, vgrajenih v blagu.

Člen 1(6), točka (b), člen 1(8), točka (d), in člen 1(23), upravljavcu omogočajo, da pooblaščenemu deklarantu CBAM razkrije le podsklop podatkovnih elementov, potrebnih za poročanje, izračun in preverjanje dejanskih emisij.

Člen 1(7) pojasnjuje, da je Komisija pooblaščen za sprejemanje izvedbenih aktov v zvezi s pogoji za potrjevanje kvalifikacij neodvisne osebe, odgovorne za certificiranje plačane cene ogljika, vključno s podelitvijo akreditacije s strani nacionalnega akreditacijskega organa.

Člen 1(9), točka (b), pojasnjuje, da je Komisija pooblaščen za sprejemanje izvedbenih aktov za obračunavanje cene ogljika, plačane zunaj meja, na podlagi načela enakovrednosti in ob upoštevanju prizadevanj v zvezi z ogljičnimi dobropisi.

Člen 1(8), točka (c), pojasnjuje, da lahko upravljavec informacije v zvezi s preverjanjem emisij, vgrajenih v vhodnih materialih, razkrije drugemu upravljavcu.

Člen 1(9) pristojnim organom omogoča, da v dodatnih primerih zahtevajo predložitev jamstva in ga, kadar pooblaščen deklaratant CBAM ne preda zadostne količine kuponov CBAM, uporabijo za izterjavo vseh neporavnanih finančnih prilagoditev.

Člen 1(10) pojasnjuje, da je Komisija pooblaščen za sprejemanje izvedbenih aktov, s katerimi določi postopke preverjanja, ki jih uporabljajo preveritelji.

Člen 1(11) pojasnjuje, da lahko Komisija ali pristojni organ v okviru pregleda deklaracije CBAM od pooblaščenega deklaranta CBAM zahteva, da predloži dokaze, da je bilo uvoženo blago proizvedeno v prijavljeni napravi in v prijavljenem obdobju proizvodnje.

Člen 1(12) določa posebno pravilo za izračun cene kuponov CBAM, kadar v dražbenem sistemu poteka samo ena dražba.

Člen 1(13) pojasnjuje, da zahteva, da pooblaščen deklaratanti CBAM zagotovijo, da število kuponov CBAM na njihovem računu v registru CBAM ob koncu vsakega četrletja znaša vsaj 50 %, temelji na letnem ciklu, zato bi bilo treba iz četrletnega izračuna izključiti kupone, kupljene v letih, ki niso zadevno koledarsko leto.

Člen 1(14) racionalizira postopek odkupa z odstranitvijo sodelovanja Komisije iz postopka odkupa.

Člen 1(15), točka (a), pojasnjuje vlogo številke računa CBAM pri določanju osebe, odgovorne za prevzem obveznosti CBAM.

Člen 1(15), točki (b) in (c), pristojnim organom omogoča, da zahtevajo preverjanje pravilnosti ustreznih carinskih podatkov in informacij, sporočenih prek registra CBAM.

Člen 1(15), točki (a) in (d), je na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov za opredelitev materialne in kemične sestave blaga, carinskim organom pa omogoča, da te informacije sporočijo Komisiji.

Člen 1(16) opredeljuje novo prakso izogibanja, ki vključuje umetno prilagajanje dobavnih verig blaga, za doseganje koristi od nižje privzete vrednosti.

Člen 1(17) na Komisijo prenaša pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za črtanje blaga iz Priloge I v primeru resnih in nepredvidenih okoliščin, iz katerih izhaja resna škoda na notranjem trgu Unije.

Člen 1(18) zaradi sprememb, uvedenih s tem predlogom, spreminja pooblastila, ki sta jih na Komisijo za sprejemanje delegiranih aktov prenesla sozakonodajalca.

Člen 1(20) pojasnjuje, da bi bilo treba v poročilu o oceni delovanja CBAM oceniti učinek CBAM na sektorje, ki bodo zajeti v prihodnosti, in da se lahko poročilo po potrebi priloži zakonodajni predlog.

Člen 1(22) spreminja emisijski faktor za uvoženo električno energijo, da se upošteva električna energija, proizvedena iz vseh virov. Spreminja tudi pogoje za uporabo dejanskih vgrajenih emisij v uvoženi električni energiji, da bi postali prožnejši.

Člen 2 vsebuje določbe o začetku veljavnosti in uporabe predlaganih ukrepov. Da bi omogočili pravočasno predložitev prvih deklaracij CBAM do 30. septembra 2027, se bodo spremembe metode za izračun emisijskega faktorja za uvoženo električno energijo in pogojev za uporabo dejanskih vgrajenih emisij v uvoženi električni energiji uporabljale za uvoz električne energije od 1. januarja 2026. Spremembe, ki zahtevajo izvajanje v registru CBAM ali začetek delovanja z začetkom koledarskega leta, vključno z razširitvijo področja uporabe na proizvode nižje v vrednostni verigi, se bodo začele uporabljati 1. januarja 2028.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o spremembi Uredbe (EU) 2023/956 glede razširitve njenega področja uporabe na blago nižje v vrednostni verigi in ukrepov proti izogibanju**

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 192(1) Pogodbe,
ob upoštevanju predloga Evropske komisije,
po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,
ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,
po posvetovanju z Odborom regij²,
v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,
ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta je bila prvotno zasnovana z omejenim področjem uporabe³, in sicer je zajela blago, ki je najbolj izpostavljeno tveganju selitve virov CO₂ in je ogljično najbolj intenzivno. Področje uporabe navedene uredbe bi bilo treba postopoma razširiti na proizvode nižje v vrednostni verigi blaga iz Priloge I k navedeni uredbi.
- (2) Komisija je v svojem sporočilu Evropski akcijski načrt za jeklo in kovine⁴ določila cilje razširitve področja uporabe mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (CBAM) na nekatere proizvode nižje v vrednostni verigi, za katere se intenzivno uporabljata jeklo in aluminij, ter obravnavanja tveganja izogibanja in praks, ki bi lahko ogrozile cilje CBAM, vključno s tem, da bi tretje države na trg Unije preusmerjale blago z nizkimi emisijami, ne da bi si prizadevale za razogljichenje njegove celotne proizvodnje.
- (3) Ker je cilj CBAM ustvarjati spodbude za zmanjšanje emisij upravljavcev v tretjih državah, se je Unija zavezala, da bo v okviru zunanje razsežnosti evropskega zelenega dogovora⁵ in v skladu s Pariškim sporazumom⁶ sodelovala s tretjimi državami

¹ UL C, , str. .

² UL C, , str. .

³ Uredba (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (UL L 130, 16.5.2023, str. 52, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>).

⁴ Sporočilo o evropskem akcijskem načrtu za jeklo in kovine, [COM/2025/125 final](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:52025DC0125)<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:52025DC0125>.

⁵ Sporočilo: Evropski zeleni dogovor [COM/2019/640 final](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:52019DC0673).

⁶ UL L 282, 19.10.2016, str. 4.

z nizkimi in srednjimi dohodki ter jih podpirala pri razogljičenju njihovih predelovalnih industrij. Unija bi morala prek svojega proračuna še naprej podpirati te države, zlasti najmanj razvite države, da bi jim pomagala pri prilagajanju obveznostim na podlagi te uredbe. Unija bi morala v teh državah še naprej podpirati ukrepe za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, tudi pri njihovih prizadevanjih za razogljičenje in preoblikovanje njihovih predelovalnih industrij, in sicer do zgornje meje večletnega finančnega okvira in finančne podpore, ki jo Unija zagotavlja mednarodnemu podnebnemu financiranju. To je dodatno okrepljeno v globalni podnebni in energetske viziji EU⁷, iz katere izhaja, da bo EU proaktivno sodelovala s partnerji, da bi zagotovila večjo skladnost med notranjimi in zunanji politikami EU. Medtem ko se začena CBAM postopoma uporabljati, namerava Unija okrepiti partnerstva in podpirati širša prizadevanja za blažitev podnebnih sprememb, tudi z zagotavljanjem finančne podpore za prizadevanja držav za razogljičenje.

- (4) Po vključitvi Uredbe (EU) 2023/956 v Sporazum EGP se države Efte, ki uporabljajo CBAM, za namene te uredbe ne bi smele šteti za tretje države in bi jih bilo treba črtati iz Priloge III k navedeni uredbi. Ustvarilo bi se skupno območje CBAM, na katerem bi se prag iz člena 2a Uredbe (EU) 2023/956 skupno uporabljal za uvoz v Unijo in na carinska območja držav Efte, ki uporabljajo CBAM.
- (5) Po vključitvi Uredbe (EU) 2023/956 v Sporazum EGP bi se morala navedena uredba uporabljati za oplemenitene proizvode iz blaga s seznama v Prilogi I s poreklom iz tretje države, ki so rezultat postopka aktivnega oplemenitenja iz člena 256 Uredbe (EU) št. 952/2013, kadar se ponovno izvozijo na carinsko območje države Efte, ki je vključila CBAM v svojo zakonodajo, pod pogojem, da se uvozijo na eno od navedenih carinskih območij. Na Komisijo bi bilo treba prenesti izvedbena pooblastila za določitev podrobnih pogojev za uporabo CBAM za tovrstno blago.
- (6) Po vključitvi Uredbe (EU) 2023/956 v Sporazum EGP bi bilo treba pojasniti, da se navedena uredba ne uporablja za blago, ki je bilo predhodno sproščeno v prosti promet na carinskem območju držav Efte, ki so vključile CBAM v svojo zakonodajo, če carinski deklarant v naknadni carinski deklaraciji navede, da je bilo blago predhodno sproščeno v prosti promet na carinskem območju držav Efte.
- (7) Po vključitvi Uredbe (EU) 2023/956 v Sporazum EGP se države Efte, ki uporabljajo CBAM, za namene te uredbe ne bi smele šteti za tretje države in bi jih bilo treba črtati iz Priloge III k navedeni uredbi. Ustvarilo bi se skupno območje CBAM, na katerem bi se prag iz člena 2a Uredbe (EU) 2023/956 skupno uporabljal za uvoz v Unijo in na carinska območja držav Efte, ki uporabljajo CBAM.
- (8) Tokovi električne energije iz tretjih držav, ki so posledica ukrepov, ki jih operaterji prenosnih sistemov sprejmejo za zagotovitev varnega in zanesljivega delovanja svojih omrežij, vključno z obvladovanjem izrednih razmer in nenačrtovanih tokov, ne bi smeli biti predmet te uredbe.
- (9) Ustrezno priznavanje napredka, ki so ga zadevne tretje države dosegle pri spajanju trgov elektroenergetskih sistemov, zagotavlja, da so vsa časovno omejena izvzetja, predvidena v tej uredbi, popolnoma v skladu s strateškimi cilji Unije in specifičnimi dosežki teh tretjih držav. Učinkovita uporaba obstoječe elektroenergetske infrastrukture in povezovanje trgov električne energije tretjih držav z notranjim trgov

⁷ Skupno sporočilo: Globalna podnebna in energetska vizija EU: zagotavljanje konkurenčne vloge Evrope na svetovnih trgih in pospeševanje prehoda na čisto energijo, [JOIN\(2025\) 25 final](#).

električne energije Unije sta bistvena za zmanjšanje stroškov za države članice in zadevne tretje države ter za zagotovitev zanesljivosti oskrbe. Takšno priznavanje bi bilo treba predlagati z memorandumom o soglasju med Komisijo in tretjimi državami, ki so v celoti prenesle zadevni pravni red na področju trga električne energije, kar preveri Komisija. V memorandumu o soglasju bi bilo treba določiti časovni okvir za uporabo izvetja, predvidenega v Uredbi (EU) 2023/956, ob upoštevanju upoštevanja ustreznih tržnih pravil in institucij operaterjev prenosnih sistemov v skladu z Uredbo (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta⁸ in Uredbo Komisije (EU) 2015/1222⁹ ter napredka, ki so ga zadevne države dosegle pri instrumentih za oblikovanje cen ogljika, ki so na področju proizvodnje električne energije enakovredni EU ETS.

- (10) Za zagotovitev, da po razširitvi Uredbe (EU) 2023/956 na proizvode nižje v vrednostni verigi enotni masni prag ne presega 1 % emisij, vgrajenih v uvoženem blagu in oplemenitenih proizvodih, bi bilo treba letno oceno praga v letu 2027 izvesti na podlagi podatkov o uvozu, ki zajemajo blago nižje v vrednostni verigi, zajeto v tej razširitvi.
- (11) Namen CBAM je obravnavati tveganje selitve virov CO₂ z zagotavljanjem, da za proizvode, ne glede na to, ali so uvoženi ali proizvedeni v Uniji, velja enaka cena ogljika. Vendar dokler ima veliko število mednarodnih partnerjev Unije pristope politik, ki ne dosegajo enake ravni podnebnih ambicij, obstaja tveganje selitve virov CO₂, zaradi česar so emisije skupno večje, kot bi bile, če ne bi bilo selitve virov CO₂.
- (12) Do zlorab lahko pride, kadar akterji izkoristijo možnost uporabe dejanskih emisij, da bi se neupravičeno v celoti ali delno izognili finančni odgovornosti CBAM, kar bi ogrozilo učinkovitost CBAM pri obravnavanju tveganja selitve virov CO₂ v Uniji in doseganju ciljev podnebne politike Unije.
- (13) Komisija bi morala spremljati učinek CBAM na notranji trg Unije, da bi ocenila tveganje zlorab, ki spodbujajo učinkovitost CBAM, in morebitni učinek na notranji trg Unije, vključno z analizo carinskih uvoznih deklaracij in deklaracij CBAM ali na podlagi vseh ustreznih virov informacij, tudi iz držav članic prek izmenjav v strokovni skupini za CBAM ali drugih ustreznih izmenjav.
- (14) Da se omogoči hiter odziv v primeru dokazov, ki kažejo na veliko tveganje zlorab, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov, s katerimi za uporabo dejanskih emisij za kombinacijo blaga in porekla določi informacije, ki jih je treba navesti, in dokaze o odsotnosti zlorab. Kadar Komisija najde zadostne dokaze, ki kažejo na veliko tveganje zlorab, bi morala z delegiranimi akti ukrepati v treh mesecih po ugotovitvi. Ti pogoji in dokazi bi morali biti zasnovani sorazmerno in ne bi smeli po nepotrebnem obremenjevati upravljavcev in uvoznikov.
- (15) Za identifikacijo uvoznikov, ki jih zastopa posredni carinski zastopnik, bi moral zahtevke za pridobitev dovoljenja vključevati registracijsko in identifikacijsko številko gospodarskega subjekta (EORI) ali katero koli drugo vrsto nacionalne identifikacijske številke zastopanih uvoznikov.

⁸ Uredba (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije (prenovitev) (UL L 158, 14.6.2019, str. 54, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>).

⁹ Uredba Komisije (EU) 2015/1222 z dne 24. julija 2015 o določitvi smernic za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti (UL L 197, 25.7.2015, str. 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1222/oj>).

- (16) Da bi se obravnavalo tveganje napačne prijave vgrajenih emisij, določenih na podlagi dejanskih emisij, bi morala imeti Komisija in pristojni organ možnost od pooblaščenega deklaranta CBAM zahtevati predložitev dokazov, da je bilo uvoženo blago proizvedeno v prijavljeni napravi in v prijavljenem obdobju proizvodnje. Za nekatero blago, na primer tisto, pri katerem je intenzivnosti emisij bolj heterogena, ali samo v nekaterih primerih, bi se morali dokazi zahtevati v okviru deklaracije CBAM. Na Komisijo bi bilo treba prenesti pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov za opredelitev blaga, pri katerem bi morali biti taki dokazi zahtevani v okviru deklaracije CBAM, in specifične vrste dokazov, ki jih je treba predložiti.
- (17) Da bi olajšali obdelavo informacij o upravljavcih v tretjih državah, zmanjšali upravno breme za upravljavce in pooblaščenega deklaranta CBAM ter olajšali pregled deklaracij CBAM, bi morala biti registracija upravljavcev nujen korak za določitev vgrajenih emisij na podlagi dejanskih preverjenih emisij.
- (18) Za spodbujanje usklajenega pristopa k pregledu deklaracij CBAM bi bilo treba pojasniti, da lahko Komisija v okviru izvedbenega akta v zvezi s standardno obliko deklaracije CBAM določi postopke za pregled deklaracij CBAM.
- (19) Za emisije iz proizvodnje predpotrošniških odpadnih kovin v Uniji velja cena ogljika, saj se v okviru EU ETS emisije merijo na ravni naprave. Ker se predpotrošniškemu odpadnemu aluminiju in predpotrošniškemu odpadnemu jeklu v skladu z Uredbo (EU) 2023/956 dodelijo ničelne emisije, za uvoženo blago, za katero se kot vhodni material uporabljata predpotrošniški odpadni aluminij in predpotrošniško odpadno jeklo, velja nižja cena ogljika kot za blago, proizvedeno v Uniji, kar zmanjšuje učinkovitost CBAM za obravnavanje tveganja selitve virov CO₂ pri blagu iz Priloge I.
- (20) Da bi okrepili učinkovitost CBAM za obravnavanje tveganja selitve virov CO₂ pri blagu, bi bilo treba pri izračunu vgrajenih emisij blaga upoštevati emisije predpotrošniškega odpadnega aluminija in predpotrošniškega odpadnega jekla. Ker so predpotrošniške odpadne kovine sproizvod, ki nenamerno nastane v proizvodnem procesu kovinskega blaga in ga je mogoče v proizvodnem procesu takoj ponovno uporabiti, se ne šteje, da pri njih obstaja tveganje selitve virov CO₂. Zato bi bilo treba emisije predpotrošniškega odpadnega aluminija in predpotrošniškega odpadnega jekla upoštevati le, kadar se uporabljata kot vhodni material za blago iz Priloge I k tej uredbi. Komisija bi morala zagotoviti, da ne prihaja do izogibanja spremljanju emisij, vgrajenih v predpotrošniških odpadnih kovinah, ki se uporabljajo kot vhodni material, poročanju o njih in njihovem preverjanju, vključno z napačnim poročanjem o predpotrošniških odpadnih kovinah kot popotrošniških odpadnih kovinah, da bi bile določene nižje vgrajene emisije.
- (21) Za lažjo uporabo Uredbe (EU) 2023/956 lahko Unija v okviru izvedbene uredbe za obračunavanje cene ogljika, plačane zunaj meja, upošteva ogljične dobropise iz člena 6 Pariškega sporazuma.
- (22) Pojasniti bi bilo treba, da se zaradi poslovno občutljive narave nekaterih podatkovnih elementov, zahtevanih za poročanje, izračun in preverjanje dejanskih emisij, upravljavec lahko odloči razkriti le povzetek elementov, ki so potrebni za določitev in preverjanje vgrajenih emisij ter uporabo pogojev za uporabo dejanskih emisij za ustrezne kombinacije blaga in porekla. Od pooblaščenega deklaranta CBAM bi se moralo zahtevati le, da vodi evidenco razkritih informacij.
- (23) Posebni izzivi se pojavljajo pri uporabi dejanskih emisij, vgrajenih v blagu nižje v vrednostni verigi, ki je proizvedeno z več vhodnimi materiali, in kadar so ti materiali

iz različnih sektorjev CBAM ali sektorjev, ki niso zajeti v področje uporabe te uredbe. To blago ima običajno daljše in kompleksnejše globalne vrednostne verige in se proizvaja v več proizvodnih fazah. Pridobivanje preverjenih informacij o dejanskih emisijah njegovega vhodnega materiala bo z upravnega vidika težavno, kar bi odvrčalo od uporabe dejanskih emisij. Za reševanje teh izzivov bi bilo treba uporabo privzetih vrednosti za to specifično blago olajšati z neuporabo pribitka, ne da bi se posegalo v okoljsko celovitost CBAM.

- (24) Ker se lahko dokumentacija o ceni ogljika potrdi pred uvozom blaga v Unijo, ni primerno zahtevati, da je oseba, ki potrjuje informacije iz dokumentacije o ceni ogljika, neodvisna od pooblaščenega deklaranta CBAM.
- (25) Ker je za odbitek cene ogljika, ki se dejansko plača v tretji državi, zahtevano, da vgrajene emisije temeljijo na dejanskih preverjenih emisijah, in ker mora potrjevanje dokumentacije o ceni ogljika temeljiti na predhodnem preverjanju vgrajenih emisij, sta preverjanje vgrajenih emisij in potrjevanje cene ogljika, plačane za te emisije, tesno povezana in ju lahko po možnosti opravi ista oseba. Poleg tega bi moralo biti potrjevanje cene ogljika predmet podobnih kontrole in nadzora, kot se izvajata za preverjanje emisij. Zato bi bilo treba pojasniti, da je Komisija pooblaščen za sprejemanje izvedbenih aktov v zvezi s pogoji za potrjevanje kvalifikacij osebe, odgovorne za potrjevanje informacij iz dokumentacije o ceni ogljika prek registra CBAM, vključno s podelitvijo akreditacije s strani nacionalnega akreditacijskega organa, ter zajetjem potrebnih postopkov potrjevanja in izmenjave informacij.
- (26) Za lažje preverjanje vgrajenih emisij v primeru kompleksnega blaga bi bilo treba pojasniti, da bi moral imeti upravljavec možnost izmenjave informacij z drugimi upravljavci, in sicer tudi o preverjanju emisij, vgrajenih v vhodnih materialih.
- (27) Za zagotovitev finančne zmožnosti vložnika ali pooblaščenega deklaranta CBAM bi morali imeti pristojni organi možnost, da zahtevajo predložitev jamstva, razen v primerih, ko vložnik ni obstajal dve poslovni leti pred letom, v katerem je vložen zahtevek. Za zagotavljanje pravilnega pobiranja prihodkov je primerno tudi, da se pristojnim organom omogoči, da predloženo jamstvo uporabijo, kadar pooblaščen deklarant CBAM ne izpolnjuje svoje obveznosti, da ima ob koncu vsakega četrtertletja število kuponov CBAM, ki ustreza 50 % emisij, vgrajenih v blagu, ki ga je od začetka leta uvozil v Unijo.
- (28) Pojasniti bi bilo treba, da je treba določiti postopke preverjanja, ki jih morajo uporabljati preveritelji, da se nacionalnim akreditacijskim organom, Komisiji in pristojnim organom omogoči kontrola in spremljanje preveriteljev.
- (29) Da bi ohranili učinkovitost cene kuponov CBAM kot ukrepa za preprečevanje selitve virov CO₂, jo mora Komisija izračunati na podlagi tedenskih povprečij pravic, prodanih na dražbi v sistemu Unije za trgovanje z emisijami (v nadaljnjem besedilu: EU ETS). Za zagotovitev, da cena kupona CBAM vedno natančno odraža cene v okviru ETS, je primerno določiti posebno pravilo za izračun za koledarske tedne, v katerih v dražbenem sistemu poteka samo ena dražba.
- (30) Pooblaščen deklaranti CBAM, ki presegajo enotni masni prag, morajo od leta 2027 zagotoviti, da število kuponov CBAM na njihovem računu v registru CBAM ob koncu vsakega četrtertletja ustreza vsaj 50 % emisij, vgrajenih v blagu, uvoženem od začetka navedenega leta. Ker se pri tem pravilu uporablja letni cikel, na katerem temelji omejitev odkupa kuponov CBAM, je primerno, da se iz števila kuponov CBAM, na

katerega se nanaša četrletni izračun, izključijo kuponi, kupljeni v letih, ki niso zadevno koledarsko leto.

- (31) Da bi racionalizirali postopek odkupa, povečali učinkovitost postopka in zmanjšali upravno breme, hkrati pa ohranili varnostno celovitost in zanesljiv nadzor, bi bilo treba dovoliti, da pristojni organ od pooblaščenega deklaranta CBAM neposredno odkupi presežek kuponov CBAM.
- (32) Za določeno blago, kot je vsebnost klinkerja v cementu, vsebnost dušika v gnojilih ali legirni elementi jekla, sta materialna in kemična sestava blaga pomemben odločilni dejavnik vgrajenih emisij. Za obravnavanje tveganja napačne prijave vgrajenih emisij, določenih na podlagi dejanskih emisij za določeno blago, pri katerem je intenzivnost emisij bolj heterogena, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov za opredelitev materialne in kemične sestave blaga v carinski deklaraciji.
- (33) Za zagotovitev, da carinski organi pristojnim organom in Komisiji predložijo vse carinske informacije in podatke, potrebne za izvajanje Uredbe (EU) 2023/956, je treba določiti ustrezna dokazila, informacije in podatke, vključno z obračunom zaključka, ki jih morajo sporočiti carinski organi.
- (34) Pojasniti bi bilo treba, da bi bilo treba številko računa CBAM, vključeno ob sprostitvi blaga v prosti promet v carinsko deklaracijo, obračun zaključka, deklaracijo o prejemu ali kateri koli drug ustrezen carinski dokument, uporabiti za določitev osebe, odgovorne za prevzem obveznosti iz te uredbe.
- (35) Za zagotovitev točnosti carinskih podatkov in informacij, ki so na voljo pristojnim organom v registru CBAM, bi morali imeti pristojni organi možnost, da od carinskih organov ali Komisije zahtevajo potrditev teh informacij. Na Komisijo bi bilo treba prenesti pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov, v katerih Komisija opredeli obseg informacij, pogostost, časovni okvir in sredstva komunikacije teh informacij.
- (36) Da bi preprečili prakse, ki bi lahko ogrozile doseganje ciljev CBAM, bi morala Komisija na ravni Unije stalno spremljati prakse izogibanja, ki vključujejo umetno prilagajanje dobavne verige blaga za izogibanje obveznostim iz Uredbe (EU) 2023/956.
- (37) Da se omogoči hiter odziv, kadar zaradi vključitve blaga v področje uporabe CBAM nastanejo resne in nepredvidljive posledice, ki resno škodujejo notranjemu trgu Unije, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za črtanje blaga s področja uporabe Uredbe (EU) 2023/956.
- (38) Za zagotovitev boljše usklajenosti s kombinirano nomenklaturo (KN) iz Uredbe Sveta (EGS) št. 2658/87¹⁰ bi bilo treba pojasniti poimenovanje nekaterih oznak KN v Prilogi I k Uredbi (EU) 2023/956.
- (39) S postopnim opuščanjem prehodnega brezplačnega dodeljevanja pravic v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹¹, s katero je vzpostavljen sistem za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji (v nadaljnjem

¹⁰ Uredba Sveta (EGS) št. 2658/87 z dne 23. julija 1987 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi (UL L 256, 7.9.1987, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj>).

¹¹ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

besedilu: EU ETS), in postopnim uvajanjem CBAM se bo tveganje selitve virov CO₂ verjetno premaknilo s sektorjev višje v vrednostni verigi, ki so trenutno zajeti v CBAM, na proizvode nižje v vrednostni verigi. Da bi cilji CBAM ostali učinkoviti, je zato treba področje uporabe Uredbe (EU) 2023/956 razširiti na proizvode nižje v vrednostni verigi.

- (40) V skladu z evropskim akcijskim načrtom za jeklo in kovine bi se morala razširitev področja uporabe Uredbe (EU) 2023/956 osredotočiti na sektorje kovin in kovinsko blago, ki vsebuje znaten delež proizvodov CBAM. Zato bi morala zajemati blago nižje v vrednostni verigi, za katero se intenzivno uporabljata jeklo in aluminij, ki se po številu, vrednosti in količini najbolj uvaža v Unijo in pri katerem je tveganje selitve virov CO₂ največje. Poleg tega kaže, da je v sektorju jekla in aluminija največja tehnična izvedljivost za izračun dejanskih emisij, vgrajenih v blagu.
- (41) Izbor blaga nižje v vrednostni verigi, za katero se intenzivno uporabljata jeklo in aluminij, bi moral temeljiti na jasno opredeljenih merilih in pragovih, ki odražajo tveganje selitve virov CO₂, povezano s posameznim proizvodom, vključno z njegovim deležem vgrajenih emisij, njihovim pomenom za podnebje in tehnično izvedljivostjo njihove vključitve v področje uporabe Uredbe (EU) 2023/956. Tveganje selitve virov CO₂ bi bilo treba oceniti glede na tržljivost proizvoda in primerjavo med ceno ogljika, vgrajeno v vhodnih materialih proizvoda, in skupno dodano vrednostjo proizvoda. Komisija bi morala na podlagi istih meril v prihodnje oceniti razširitev področja uporabe navedene uredbe na dodatno blago nižje v vrednostni verigi ter svoje ugotovitve predstaviti v poročilu Evropskemu parlamentu in Svetu.
- (42) V skladu z načeli in metodami izračuna, ki se uporabljajo za drugo blago, bi bilo treba vgrajene emisije v blagu nižje v vrednostni verigi izračunati na podlagi dejanskih emisij, ki jih preveri preveritelj, ali na podlagi privzetih vrednosti, ki jih izračuna in da na voljo Komisija. Ker so meje sistema proizvodnih procesov omejene na meje sistema proizvodnih procesov, zajetih v EU ETS, bi morale biti pripisovanje emisij, vgrajenih v blagu nižje v vrednosti verigi, omejeno na emisije v vhodnih materialih. Vhodne materiale blaga nižje v vrednostni verigi, ki niso navedeni v Prilogi II k Uredbi (EU) 2023/956, bi bilo treba upoštevati pri izračunu vgrajenih emisij.
- (43) Za omejeno število blaga nižje v vrednosti verigi so lahko vgrajene emisije, odvisno od materialne sestave blaga, v celoti zunaj področje uporabe CBAM. Zato je treba določiti, da blago nižje v vrednostni verigi, ki je proizvedeno izključno iz materialov, ki ne spadajo na področje uporabe CBAM, ne bi smelo biti zajeto v področje uporabe Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956.
- (44) Posebni izzivi se pojavljajo pri uporabi dejanskih emisij, vgrajenih v blagu nižje v vrednostni verigi, ki je proizvedeno z več vhodnimi materiali, in kadar so ti materiali iz različnih sektorjev CBAM ali sektorjev, ki niso zajeti v področje uporabe te uredbe. To blago ima običajno daljše in kompleksnejše globalne vrednostne verige in se proizvaja v več proizvodnih fazah. Pridobivanje preverjenih informacij o dejanskih emisijah njegovega vhodnega materiala bo z upravnega vidika težavno, kar bi odvrčalo od uporabe dejanskih emisij. Za reševanje teh izzivov bi bilo treba uporabo privzetih vrednosti za to specifično blago olajšati z neuporabo pribitka, ne da bi se posegalo v okoljsko celovitost CBAM.
- (45) Posebni izzivi se pojavljajo pri uporabi dejanskih emisij, vgrajenih v blagu nižje v vrednostni verigi, ki je zajeto v sektorjih „Železo in jeklo“, „Aluminij“ in „Kombinirano kovinsko blago“ iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956. Zaradi izzivov

pri zbiranju podatkov vzdolž dobavne verige nekaterih sestavnih delov tega blaga bi bilo treba specifične vgrajene emisije vsega blaga, zajetega v teh oddelkih, izračunati kot funkcijo vgrajenih emisij vhodnih materialov, ki jih vsebuje blago.

- (46) Metodo, uporabljeno za izračun emisijskega faktorja za uvoženo električno energijo, bi bilo treba spremeniti tako, da bi se upoštevala električna energija, proizvedena iz vseh virov, vključno z nefosilnimi viri goriva. Zato bi morala Komisija izračunati in dati na voljo revidirane privzete vrednosti za uvoženo električno energijo.
- (47) Za zagotovitev doslednega metodološkega pristopa v zvezi z uporabo privzetih vrednostmi za posredne emisije, bi bilo treba pojasniti, da bi morala alternativna privzeta vrednost za posredne emisije, kadar lahko tretja država ali skupina tretjih držav dokaže, da je nižja od vrednosti, ki jo je določila Komisija, temeljiti na isti metodi izračuna kot privzete vrednosti za posredne emisije, ki jih je določila Komisija.
- (48) Za lažjo določitev vgrajenih emisij električne energije na podlagi dejanskih emisij bi morali biti pogoji za uporabo dejanskih vgrajenih emisij v uvoženi električni energiji prožnejši. Pojasniti bi bilo treba, da se lahko uporabijo nekatere pogodbe o nakupu električne energije, sklenjene med posredniki. Poleg tega bi bilo treba glede na praktične težave pri dokazovanju, da omrežje ob uvozu nikjer ni bilo fizično prezasedeno, to merilo in alternativno merilo za dokazovanje neposredne povezave s prenosnim sistemom Unije odpraviti. Nazadnje, ne bi se smelo zahtevati, da se dokaže dokončna nominacija dodeljene povezovalne zmogljivosti, kadar se prenosna zmogljivost dodeljuje z implicitnim dodeljevanjem zmogljivosti.
- (49) Zaradi poslovno občutljive narave nekaterih podatkovnih elementov, na katerih temelji preverjanje vgrajenih emisij, bi moralo poročilo o preverjanju vsebovati le informacije, potrebne za določitev vgrajenih emisij blaga. Informacije o emisijah, izpuščenih iz naprave, ali o blagu, ki ni vključeno v področje uporabe te uredbe, preveritelj sicer pregleda, vendar ne bi smele biti vključene v poročilo o preverjanju.
- (50) Za spremembo nekaterih nebistvenih elementov Uredbe (EU) 2023/956 bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte v zvezi z umikom blaga s področja uporabe Priloge I, kadar je to potrebno zaradi resnih in nepredvidljivih okoliščin, ki resno škodujejo notranjemu trgu Unije, in sicer dokler te resne in nepredvidljive okoliščine ne minejo. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov bi morala Evropski parlament in Svet zlasti prejeti vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njunim strokovnjakom pa bi se moralo sistematično omogočiti udeleževanje sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (51) Ker ciljev te uredbe, in sicer razširitve mehanizma, ki ga je Unija sprejela za preprečevanje selitve virov CO₂ in s tem zmanjšanje svetovnih emisij ogljika ter obravnavanje tveganja izogibanja in praks, ki bi lahko ogrozile cilje CBAM, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega ali učinkov ukrepa lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (52) Uredbo (EU) 2023/956 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.
- (53) Kar zadeva določanje vgrajenih emisij električne energije, da bi se lahko prve deklaracije CBAM predložile do 30. septembra 2027, bi se morale spremembe metode

za izračun emisijskega faktorja za uvoženo električno energijo in pogojev za uporabo dejanskih vgrajenih emisij v uvoženi električni energiji uporabljale za uvoz električne energije od 1. januarja 2026. Za zagotovitev zadostne predvidljivosti bi se morala razširitev področja uporabe Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956 in na vhodne materiale iz Priloge VIII uporabljati od 1. januarja 2028.

(54) Uredbo (EU) 2023/956 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –
SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Spremembe Uredbe (EU) 2023/956

Uredba (EU) 2023/956 se spremeni:

(1) člen 2 se spremeni:

(a) vstavi se naslednji odstavek 2a:

„2a. Po vključitvi v Sporazum EGP se ta uredba uporablja za oplemenitene proizvode iz blaga s seznama v Prilogi I s poreklom iz tretje države, ki so rezultat postopka aktivnega oplemenitjenja iz člena 256 Uredbe (EU) št. 952/2013, kadar se ponovno izvozijo na carinsko območje Norveške ali Islandije, pod pogojem, da se uvozijo v eno od navedenih držav.

Komisija lahko sprejme izvedbene akte za določitev podrobnih pogojev za uporabo CBAM za take proizvode. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 29(2) te uredbe.“;

(b) v odstavku 4 se doda naslednji pododstavek:

„Po vključitvi v Sporazum EGP se ta uredba z odstopanjem od odstavkov 1 in 2 ne uporablja za blago s poreklom iz tretjih držav, ki je bilo predhodno sproščeno v prosti promet na carinskem območju držav Efte, ki so vključile CBAM v svojo zakonodajo, če carinski deklarant v naknadni carinski deklaraciji, vloženi na carinskem območju Unije, navede, da je bilo blago predhodno sproščeno v prosti promet na carinskem območju teh držav Efte, in če carinski deklarant na zahtevo carinskega organa da na voljo dokumentacijo ali informacije, ki dokazujejo, da je bilo blago predhodno sproščeno v prosti promet na carinskem območju zadevnih držav Efte. Carinski deklarant je odgovoren za razpoložljivost tega dokaza ob vložitvi carinske deklaracije.“;

(c) vstavi se naslednji odstavek 7a:

„Kadar tretja država zaprosi za povezavo svojega trga električne energije s trgov Unije s spajanjem trgov na podlagi mednarodnega sporazuma, lahko Komisija ob ugotavljanju, da je zadevna tretja država v celoti prenesla pravni red Unije na področju trga električne energije, s to tretjo državo sklene memorandum o soglasju.

V memorandumu o soglasju iz prvega pododstavka se določita časovnica za uporabo izvzetja, določenega v členu 2(7), in časovnica za izvajanje instrumenta za oblikovanje cen ogljika, enakovrednega EU ETS, kar zadeva proizvodnjo električne energije.“;

(d) odstavek 8 se nadomesti z naslednjim:

„Tretja država ali ozemlje, ki izpolnjuje vse pogoje iz odstavka 7, se navede v točki 2 Priloge III. Komisija pri ocenjevanju, ali so pogoji iz odstavka 7 tega člena izpolnjeni,

upošteva napredek v skladu s časovnico, določeno v memorandumu o soglasju iz člena 2(7a).“;

(e) odstavka 11 in 12 se nadomestita z naslednjim:

„11. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 28 za spremembo seznamov tretjih držav ali ozemelj, navedenih v točki 1 ali 2 Priloge III, tako da se tretja država ali ozemlje doda ali odstrani, odvisno od tega, ali so za zadevno tretjo državo ali ozemlje izpolnjeni pogoji iz odstavka 6, 7 ali 9 tega člena, ali zaradi vključitve CBAM v Sporazum EGP. V primeru vključitve tretje države na seznam tretjih držav ali ozemelj iz točke 2 Priloge III, se za delegirane akte, ki se sprejmejo v skladu s tem odstavkom, uporabi postopek iz člena 28a, kadar je to potrebno iz izredno nujnih razlogov.

Unija lahko sklene sporazume s tretjimi državami ali ozemlji, da bi upoštevala mehanizme oblikovanja cen ogljika v teh državah ali ozemljih za namene uporabe člena 9 ter vzajemno priznavanje akreditacijskih organov tretjih držav za akreditacijo pravne osebe kot preveritelja v skladu s členom 18.“;

(2) v členu 2a(3) se doda naslednji pododstavek:

„Komisija za svojo oceno za leto 2027, ki jo mora opraviti do 30. aprila 2027, uporabi podatke o uvozu blaga iz Priloge I k tej uredbi in Priloge I k Uredbi (EU) XX/XX [uredba o spremembi].“;

(3) v členu 3 se doda naslednja točka (35):

„(35) ‚zlorabe‘ pomeni prakse, ki jih akter izvaja za pridobitev koristi z neupravičenim popolnim ali delnim izogibanjem finančni odgovornosti CBAM, kar spodbuja učinkovitost CBAM pri obravnavanju tveganja selitve virov CO₂ v EU.“;

(4) v členu 5(5) se točka (h) nadomesti z naslednjim:

„(h) po potrebi številko EORI ali drugo nacionalno identifikacijsko številko, imena in kontaktne informacije oseb, v imenu katerih vložnik deluje.“;

(5) člen 6 se spremeni:

(a) odstavek 2 se spremeni:

(1) točka (b) se nadomesti z naslednjim:

„skupne emisije, vgrajene v blago iz točke (a) tega odstavka, izražene v tonah emisij CO₂e na megavatno uro električne energije ali, za drugo blago, v tonah emisij CO₂e na tono vsake vrste blaga, ki se izračunajo v skladu s členom 7 in se, kadar se vgrajene emisije določijo na podlagi dejanskih emisij, ki jih v skladu s členom 10 prek registra CBAM zagotovi upravljavec, preverijo v skladu s členom 8;“;

(2) dodata se naslednji točki (e) in (f):

„(e) kadar je to ustrezno za obravnavanje tveganja napačne prijave zaradi pomanjkljive sledljivosti dobavne verige, dokaz, da je bilo blago, uvoženo v predhodnem koledarskem letu, proizvedeno v prijavljeni napravi in v dejanskem času proizvodnje, navedenih v deklaraciji CBAM;“

(f) kadar se v skladu z delegiranim aktom, sprejetim v skladu z odstavkom 7, vgrajene emisije določijo na podlagi dejanskih emisij za kombinacijo blaga in porekla, pri kateri obstaja veliko tveganje zlorab, dokazuje, da se veliko tveganje zlorab ni uresničilo.“;

(b) v odstavku 6 se prvi stavek nadomesti z naslednjim:

„Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov v zvezi s standardno obliko deklaracije CBAM, vključno s podrobnimi informacijami za vsako napravo in državo porekla ali drugo tretjo državo ter vrsto blaga, ki jih je treba sporočiti za potrditev skupnih vrednosti iz odstavka 2 tega člena, zlasti kar zadeva vgrajene emisije, plačano ceno ogljika, privzeto ceno ogljika za namene člena 9(4), postopkom za predložitev deklaracije CBAM prek registra CBAM, vključno s postopki za pregled deklaracij CBAM v skladu s členom 19, ter ureditvami za predajo kuponov CBAM iz odstavka 2, točka (c), tega člena v skladu s členom 22(1), zlasti kar zadeva postopek in izbiro kuponov, ki jih je treba predati, s strani pooblaščenega deklaranta CBAM.“;

(c) vstavita se naslednja odstavka 6a in 7:

„6a. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov v zvezi z identifikacijo blaga ali kombinacije blaga in porekla, pri kateri je treba v skladu z odstavkom 2, točka (e), v deklaracijo CBAM vključiti dokaze, ter posebno vrsto dokazov, ki jih je treba predložiti. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 29(2).

7. Komisija na ravni Unije spremlja vpliv CBAM na notranji trg Unije. Kadar Komisija ob upoštevanju ustreznih informacij, tudi iz carinskih uvoznih deklaracij in deklaracij CBAM, ugotovi, da pri kombinaciji blaga in porekla obstajajo zadostni dokazi o visokem tveganju zlorab, lahko o teh tveganjih obvesti tako uvoznike in pooblaščenega deklaranta CBAM kot tudi pristojne organe in carinske organe, da povečajo raven nadzora, ter je pooblaščen za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 28 za dopolnitev te uredbe z določitvijo metod za identifikacijo kombinacije blaga in porekla, informacij, ki jih je treba prijaviti za uporabo dejanskih emisij za to kombinacijo blaga in porekla, ter dokazov o odsotnosti zlorab, ki jih je treba predložiti.

Komisija sprejme delegirane akte iz prvega pododstavka v treh mesecih po ugotovitvi, da obstajajo zadostni dokazi o visokem tveganju zlorab.“;

(6) člen 7 se spremeni:

(a) vstavi se naslednji odstavek 2a:

„2a. Pri določanju emisij, vgrajenih v blagu, se upoštevajo emisije, vgrajene v vhodnih materialih iz Priloge VIII.“;

(b) odstavek 5 se nadomesti z naslednjim:

„5. Pooblaščen deklarant CBAM vodi evidenco informacij, razkritih v skladu s členom 10(7), ki so potrebne za izračun vgrajenih emisij, v skladu z zahtevami iz Priloge V. Ta evidenca je dovolj podrobna, da Komisiji in pristojnemu organu omogoča pregled deklaracije CBAM v skladu s členom 19(2).“;

(c) v odstavku 7 se doda naslednji pododstavek:

„Izvedbeni akti iz prvega pododstavka lahko vsebujejo seznam blaga nižje v vrednostni verigi, za katero se zaradi kompleksnosti dobavne verige in brez poseganja v okoljsko celovitost CBAM pribitek ne uporablja.“;

(7) člen 9 se spremeni:

(a) odstavek 2 se spremeni:

(1) tretji stavek se nadomesti z naslednjim:

„Informacije iz te dokumentacije potrdi oseba, ki je neodvisna od organov tretje države.“;

(2) doda se naslednji pododstavek:

„Neodvisna oseba iz prvega pododstavka je lahko pravna oseba, ki jo akreditira nacionalni akreditacijski organ za ustrezen obseg akreditacije.“;

(b) odstavek 5 se spremeni:

(1) prvi pododstavek se nadomesti z naslednjim:

„Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov na podlagi načela enakovrednosti v zvezi s pretvorbo letne povprečne dejansko plačane cene ogljika v skladu z odstavkom 1 tega člena in letnih privzetih cen ogljika, določenih v skladu z odstavkom 4 tega člena, v ustrezno zmanjšanje števila kuponov CBAM, ki jih je treba predati. S temi akti se določijo tudi pretvorba cene ogljika, izražene v tuji valuti, v eure po letnem povprečnem menjalnem tečaju, potrebni dokazi o dejanskem plačilu cene ogljika, primeri vseh ustreznih rabatov ali drugih oblik nadomestil iz odstavka 1 tega člena, kvalifikacije neodvisne osebe iz odstavka 2 tega člena ter pogoji za potrjevanje kvalifikacij in neodvisnosti te osebe. Kvalifikacije iz prejšnjega odstavka vključujejo podelitev akreditacije s strani nacionalnega akreditacijskega organa, specifikacijo postopkov potrjevanja in ustrezno izmenjavo informacij med neodvisno osebo, nacionalnimi akreditacijskimi organi, Evropsko komisijo in pristojnimi organi. Komisija je pooblaščenca tudi za urejanje pogojev za odbitje ogljičnih dobropisov v skladu s členom 6 Pariškega sporazuma. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 29(2).“;

(2) doda se naslednji pododstavek:

„Kvalifikacije iz prvega pododstavka vključujejo podelitev akreditacije s strani nacionalnega akreditacijskega organa, specifikacijo postopkov potrjevanja in ustrezno izmenjavo informacij med neodvisno osebo, nacionalnimi akreditacijskimi organi, Komisijo in pristojnimi organi.“;

(8) člen 10 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Da se omogoči preverjanje vgrajenih emisij na podlagi dejanskih emisij in po potrebi določanje cene ogljika, plačane v tretji državi, Komisija na zahtevo upravljavca naprave v tretji državi registrira informacije o tem upravljavcu in njegovi napravi v registru CBAM iz člena 14.“;

(b) v odstavku 5 se doda naslednja točka (e):

„(e) zagotovi, kadar je ustrezno v skladu s členom 6(7), da so izpolnjeni pogoji, določeni za uporabo dejanskih emisij za ustrezne kombinacije blaga in porekla.“;

(c) v odstavku 7 se prvi stavek nadomesti z naslednjim:

„Upravljavec lahko pooblaščenemu deklarantu CBAM ali drugemu upravljavcu razkrije informacije o pogojih za uporabo dejanskih emisij za zadevne kombinacije blaga in porekla na podlagi člena 6(7), o preverjanju vgrajenih emisij in o ceni ogljika, plačani v tretji državi, iz odstavka 5 tega člena.“;

(d) v odstavku 7 se drugi stavek nadomesti z naslednjim:

„Upravljavec lahko pooblaščenemu deklarantu CBAM razkrije le povzetek informacij iz odstavka 5, točke (a), (b), (c) in (e). Pooblaščen deklarant CBAM ima pravico, da te razkrite informacije uporabi za izpolnitev obveznosti iz člena 8.

Kadar se pooblaščen deklarant CBAM odloči, da bo deklaracijo CBAM predložil na podlagi teh razkritih informacij, ostaja odgovoren za predajo pravilnega števila kuponov CBAM v skladu s členom 22(1).“;

(9) člen 17 se spremeni:

(a) vstavi se naslednji odstavek 5a:

„5a. Z odstopanjem od odstavka 5 lahko pristojni organ, kadar ugotovi, da vložnik ali pooblaščen deklarant CBAM ne izkazuje finančne sposobnosti za izpolnjevanje obveznosti na podlagi te uredbe, vključno z neizpolnjevanjem zahteve iz člena 22(2), zahteva predložitev jamstva.

Pristojni organ to jamstvo določi v višini zneska, izračunanega kot skupna vrednost števila kuponov CBAM, ki bi jih moral pooblaščen deklarant CBAM predati v skladu s členom 22 glede na:

(a) uvoz blaga, prijavljen v skladu s členom 5(5), točka (g);

(b) količino uvoženega blaga, prijavljenega v carinski deklaraciji, in druge ustrezne informacije, ki so na voljo pristojnemu organu iz prejšnjih dveh koledarskih let, ali

(c) oceno, kot da bi bil enotni masni prag presežen v višini povprečja zadevnega sektorja, zajetega s to uredbo.

Predloženo jamstvo je bančno jamstvo, ki ga na prvi poziv plača finančna institucija, ki deluje v Uniji, ali druga oblika jamstva, ki nudi enakovredno zagotovilo.“;

(b) odstavek 7 se nadomesti z naslednjim:

„7. Kadar je jamstvo zahtevano v skladu s členom 5, ga pristojni organ sprostí nemudoma po 30. septembru drugega leta, v katerem je pooblaščen deklarant CBAM v skladu s členom 22 predal kupone CBAM.

Kadar je jamstvo zahtevano v skladu s členom 5a, ga pristojni organ sprostí nemudoma po 30. septembru drugega leta, v katerem je pooblaščen deklarant CBAM v skladu s členom 22 predal kupone CBAM. Vendar pa se lahko ne glede na navedeno pristojni organ odloči za podaljšanje trajanja jamstva, kadar je tako podaljšanje ustrezno utemeljeno.

Če pooblaščen deklarant CBAM ne preda zadostne količine kuponov CBAM v skladu s členom 22 in na podlagi odločitve v skladu s členom 19(5), pristojni organ uporabi predloženo jamstvo za izterjavo nepravilne finančne prilagoditve.

Pristojni organ določi znesek, ki se izterja, na podlagi števila certifikatov, ki bi jih bilo treba predati, in cene certifikatov na datum sprejetja odločitve.“;

(10) v členu 18(3) se doda naslednji stavek:

„V teh delegiranih aktih se določijo tudi postopki preverjanja, ki jih uporabljajo preveritelji.“;

(11) v členu 19 se vstavi naslednji odstavek 2a:

„2a. Kadar se vgrajene emisije določijo na podlagi dejanskih emisij, lahko Komisija ali pristojni organ države članice, v kateri ima deklarant CBAM sedež, v okviru

pregleda deklaracije CBAM od pooblaščenega deklaranta CBAM zahteva predložitev dokazov, da je bilo uvoženo blago proizvedeno v napravi iz deklaracije CBAM.“;

(12) člen 21 se spremeni:

(a) v odstavku 1 se drugi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„Za koledarske tedne, v katerih v dražbenem sistemu ni dražbe, je cena kuponov CBAM povprečje končnih cen pravic iz EU ETS v zadnjem tednu, v katerem so v dražbenem sistemu potekale dražbe. Za koledarske tedne, v katerih v dražbenem sistemu poteka le ena dražba, je cena kuponov CBAM povprečje končne cene te dražbe in končnih cen v zadnjem tednu, v katerem je v dražbenem sistemu potekalo več dražb.“;

(b) v odstavku 2 se prvi stavek nadomesti z naslednjim:

„Komisija ceno kuponov CBAM objavi na svojem spletnem mestu ali na kateri koli drug ustrezen način prvi delovni dan naslednjega koledarskega tedna.“;

(13) v členu 22(2) se doda naslednji pododstavek:

„Od leta 2028 izračun iz prvega pododstavka temelji le na kuponih CBAM, ki jih je pooblaščen deklarant CBAM kupil v istem letu.“;

(14) v členu 23(1), drugi pododstavek, se prvi stavek nadomesti z naslednjim:

„Presežni kuponi CBAM se odkupijo prek skupne osrednje platforme iz člena 20.“;

(15) člen 25 se spremeni:

(a) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. Carinski organi Komisiji redno in samodejno, zlasti prek mehanizma za nadzor, vzpostavljenega na podlagi člena 56(5) Uredbe (EU) št. 952/2013, sporočajo specifične informacije o blagu, prijavljenem za uvoz. Te informacije vključujejo številko EORI ali obliko identifikacije uvoznika ali pooblaščenega deklaranta CBAM, prijavljeno v skladu s členom 6(2) Delegirane uredbe (EU) 2015/2446, ter številko računa CBAM pooblaščenega deklaranta CBAM, osemestno oznako KN blaga, količino, državo porekla, datum carinske deklaracije in carinski postopek, poleg tega pa tudi vse druge podatke, pomembne za skladnost s to uredbo, vključno z, kadar je to ustrezno, obračuni zaključka, deklaracijami za ponovni izvoz in ustrezno carinsko dokumentacijo. Kadar uvoznik nima številke EORI, carinski organi Komisiji sporočijo tudi njegovo ime, naslov in, kadar so na voljo, njegove kontaktne informacije.

Pooblaščen deklarant CBAM, ki prevzame obveznosti iz te uredbe, se določi na podlagi številke računa CBAM, navedene v carinski deklaraciji ali katerem koli drugem ustreznem dokumentu ob prijavi za uvoz blaga iz Priloge I ali oplemenitenih proizvodov, pridobljenih iz takega blaga.“;

(b) v odstavku 3 se doda naslednji pododstavek:

„Kadar pristojni organ meni, da so informacije nepravilne ali netočne, lahko od carinskih organov ali Komisije zahteva, da preverijo njihovo pravilnost ali točnost.“;

(c) v odstavku 6 se prvi stavek nadomesti z naslednjim:

„Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov, v katerih opredeli obseg informacij, pogostost, časovni okvir in sredstva komunikacije teh informacij na podlagi odstavkov 2 in 3 tega člena.“;

(d) doda se naslednji odstavek 7:

„7. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov za identifikacijo materialne in kemične sestave blaga, navedenega v Prilogi I. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 29(2).“;

(16) v členu 27(2) se doda naslednja točka (c):

„(c) umetno prilagajanje dobavnih verig, da bi za blago veljale nižje privzete vrednosti.“;

(17) vstavi se naslednji člen 27a:

„Člen 27a

Resne in nepredvidene okoliščine

Komisija spremlja razmere na ravni Unije, da bi spremljala vpliv CBAM na notranji trg Unije. Kadar Komisija ob upoštevanju ustreznih dokazov meni, da vključitev blaga v Prilogo I povzroča resno škodo notranjemu trgu Unije zaradi resnih in nepredvidenih okoliščin, povezanih z vplivom na cene blaga, je pooblaščen za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 28 za črtanje tega blaga iz Priloge I, dokler te resne in nepredvidljive okoliščine ne minejo.“;

(18) člen 28 se spremeni:

(a) odstavka 2 in 3 se nadomestita z naslednjim:

„2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 2(10) in (11), člena 2a (3), člena 6(7), člena 18(3), člena 20(5a) in (6), člena 27(6) ter člena 27a se prenese na Komisijo za obdobje petih let od [datuma začetka veljavnosti te uredbe o spremembi]. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. Prenos pooblastila iz člena 2(10) in (11), člena 2a(3), člena 6(7), člena 18(3), člena 20(5a) in (6), člena 27(6) ter člena 27a lahko kadarkoli prekliče Evropski parlament ali Svet.“;

(b) odstavek 7 se nadomesti z naslednjim:

„7. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 2(10) in (11), člena 2a(3), člena 6(7), člena 18(3), člena 20(5a) in (6), člena 27(6) in člena 27a začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.“;

(19) vstavi se naslednji člen 28a:

„Člen 28

Postopek v nujnih primerih

1. Delegirani akti, sprejeti na podlagi tega člena, začnejo veljati brez odlašanja in se uporabljajo, dokler se jim ne nasprotuje v skladu z odstavkom 2. V uradnem obvestilu Evropskemu parlamentu in Svetu o delegiranem aktu se navedejo razlogi za uporabo postopka v nujnih primerih.

2. Evropski parlament ali Svet lahko nasprotuje delegiranemu aktu v skladu s postopkom iz odstavka 7 člena 28. V tem primeru Komisija takoj po tem, ko jo Evropski parlament ali Svet uradno obvesti o sklepu o nasprotovanju aktu, ta akt razveljavi.“;

(20) v členu 30(6) se drugi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„Komisija pred 1. januarjem 2028 ter nato vsaki dve leti Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o uporabi te uredbe in o delovanju CBAM. Poročilu se lahko po potrebi priložijo zakonodajni predlog ali izvedbeni ali delegirani akti, sprejeti na podlagi te uredbe. Poročilo zajema vsaj naslednje:

(a) oceno učinka CBAM na:

- (i) selitev virov CO₂, tudi kar zadeva izvoz;
- (ii) zajete sektorje;
- (iii) notranji trg ter gospodarski in teritorialni učinek po vsej Uniji;
- (iv) inflacijo in ceno primarnih proizvodov;
- (v) učinek na panoge, ki uporabljajo blago, navedeno v Prilogi I;
- (vi) mednarodno trgovino, vključno s premeščanjem virov, ter
- (vii) najmanj razvite države;

(b) oceno:

(i) sistema upravljanja, vključno z oceno izvajanja in upravljanja jamstev in dovoljenj deklarantov CBAM v različnih državah članicah;

(ii) področje uporabe te uredbe, vključno z možnostjo razširitve področja uporabe te uredbe na dodatno blago, pri katerem obstaja tveganje selitve virov CO₂;

(iia) primernost izvedbenih in delegiranih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe;

(iib) primernost metod za določanje privzetih vrednosti in pribitka na privzete vrednosti;

(iii) praks izogibanja;

(iv) uporabe kazni v državah članicah;

(v) uporabe enotnega masnega praga, vključno z možnostjo zvišanja tega praga in uvedbe dodatnega praga za pošiljke;

(c) rezultate preiskav in naložene kazni;

(d) zbirne podatke o emisijski intenzivnosti za vsako državo porekla za različno blago, navedeno v Prilogi I.“;

(21) Priloga I se spremeni v skladu s Prilogo I k tej uredbi;

(22) Priloga IV se spremeni v skladu s Prilogo II k tej uredbi;

(23) v Prilogi VI se točka 2 spremeni:

(a) točke (g) do (j) se črtajo;

(b) vstavi se naslednja točka (ka):

„(ka) materialno sestavo vsakega blaga nižje v vrednostni verigi;“;

(24) doda se nova Priloga VIII, kakor je določeno v Prilogi III k tej uredbi.

Člen 2

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Točki 1 in 6 Priloge II se uporabljata od 1. januarja 2026.

Člen 1(6), točka (a), člen 1(8), točke (a), (b) in (c), člen 1(21), (23) in (24) ter točka 2 Priloge II pa se uporabljajo od 1. januarja 2028.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
predsednica

Za Svet
predsednik/predsednica

OCENA FINANČNIH POSLEDIC IN DIGITALNIH RAZSEŽNOSTI
ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1.	OKVIR PREDLOGA/POBUDE.....	3
1.1	Naslov predloga/pobude.....	3
1.2	Zadevna področja	3
1.3	Cilji.....	3
1.3.1	Splošni cilji	3
1.3.2	Specifični cilji	3
1.3.3	Pričakovani rezultati in posledice	3
1.3.4	Kazalniki smotrnosti	3
1.4	Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša	4
1.5	Utemeljitev predloga/pobude	4
1.5.1	Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude	4
1.5.2	Dodana vrednost ukrepanja EU (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene tega oddelka je „dodana vrednost ukrepanja EU“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja EU in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.....	4
1.5.3	Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti	4
1.5.4	Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti	5
1.5.5	Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev	5
1.6	Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic	6
1.7	Načrtovani načini izvrševanja proračuna	6
2.	UKREPI UPRAVLJANJA	8
2.1	Pravila o spremljanju in poročanju	8
2.2	Upravljavski in kontrolni sistemi	8
2.2.1	Utemeljitev načinov izvrševanja proračuna, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol.....	8
2.2.2	Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje.....	8
2.2.3	Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje med stroški kontrol in vrednostjo z njimi povezanih upravljanih sredstev) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku).....	8
2.3	Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti	9
3.	OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE	10
3.1	Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice	10

3.2	Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve	12
3.2.1	Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje	12
3.2.1.1	Odobritve iz izglasovanega proračuna	12
3.2.1.2	Odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov	17
3.2.2	Ocenjene realizacije, financirane iz odobritev za poslovanje	22
3.2.3	Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve	24
3.2.3.1	Odobritve iz izglasovanega proračuna	24
3.2.3.2	Odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov	24
3.2.3.3	Odobritve skupaj	24
3.2.4	Ocenjene potrebe po človeških virih.....	25
3.2.4.1	Financirano iz izglasovanega proračuna	25
3.2.4.2	Financirano iz zunanjih namenskih prejemkov.....	26
3.2.4.3	Potrebe po človeških virih skupaj	26
3.2.5	Pregled ocenjenih posledic za naložbe, povezane z digitalnimi tehnologijami	28
3.2.6	Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom.....	28
3.2.7	Udeležba tretjih oseb pri financiranju	28
3.3	Ocenjene posledice za prihodke.....	29
4.	DIGITALNE RAZSEŽNOSTI	29
4.1	Zahteve digitalnega pomena	30
4.2	Podatki	30
4.3	Digitalne rešitve	31
4.4	Ocena interoperabilnosti	31
4.5	Ukrepi v podporo digitalnemu izvajanju	32

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1 Naslov predloga/pobude

Mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah

1.2 Zadevna področja

Podnebna politika

1.3 Cilji

1.3.1 Splošni cilji

Glede na vse večje podnebne ambicije EU je splošni cilj uvedbe CBAM obravnavati podnebne spremembe z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov v EU in po svetu.

Cilj predloga o spremembi je okrepiti učinkovitost CBAM pri obravnavanju tveganja selitve virov CO₂.

1.3.2 Specifični cilji

Splošni cilj obravnavanja podnebnih sprememb je podrobneje razdeljen na več specifičnih ciljev, in sicer: (i) obravnavanje tveganja selitve virov CO₂ zaradi bolj ambiciozne EU; (ii) prispevanje k zagotavljanju stabilnega in varnega okvira politike za naložbe v nizkoogljične ali brezogljične tehnologije; (iii) zagotavljanje, da za domačo proizvodnjo in uvoz veljajo podobno oblikovane cene ogljika; (iv) spodbujanje proizvajalcev v tretjih državah, ki izvažajo v EU, k uvajanju nizkoogljičnih tehnologij; (v) zagotavljanje, da je ukrep učinkovit, da se čim bolj zmanjša tveganje izogibanja, s čimer se zagotovi okoljska celovitost; (vi) zagotavljanje, da je pri izvajanju ukrepa upravno breme za podjetja in javne organe sorazmerno.

Cilj predloga o spremembi je okrepiti učinkovitost CBAM za zaščito pred tveganjem selitve virov CO₂ z razširitvijo področja uporabe na proizvode nižje v vrednostni verigi, uvedbo dodatnih določb proti izogibanju in pojasnitvijo pravil, ki se uporabljajo za uvoz električne energije.

1.3.3 Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

Uvedba sistema CBAM predvideva zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v EU-27 in drugod po svetu v sektorjih, zajetih v CBAM. Pričakuje se tudi, da se bo zaradi CBAM zmanjšalo tveganje selitve virov CO₂ in bo zato postopno nadomestil brezplačno dodeljevanje pravic iz EU ETS.

Kar zadeva gospodarske posledice, je modeliranje, izvedeno pred sprejetjem uredbe o CBAM, pokazalo, da bi se zaradi uvedbe CBAM in drugih ukrepov, potrebnih za doseganje večjih podnebnih ambicij EU, lahko do leta 2030 BDP za EU-27 zmanjšal za 0,22 % do 0,23 %. Posledice za naložbe so skromne. Na strani potrošnje se zdi, da ima CBAM nekoliko močnejši negativni učinek v primerjavi s scenarijem, v katerem je podnebna ambicioznost povečana, CBAM pa ne obstaja.

Z uvedbo CBAM se zaradi učinkovitega zmanjšanja selitve virov CO₂ zmanjša uvoz v EU-27. Na splošno so socialne posledice CBAM omejene.

Pričakujejo se upravne posledice za Komisijo, podjetja, nacionalne organe. Na splošno se pričakuje, da bodo stroški izpolnjevanja obveznosti za podjetja in organe sicer znatni, a sorazmerni in obvladljivi glede na okoljske koristi ukrepa.

Ocenjuje se, da bodo na podlagi predloga o spremembi do leta 2030 letne svetovne emisije toplogrednih plinov zmanjšale za približno 0,7 Mt CO₂e. Poleg tega se pričakuje, da se bo dodatno zmanjšala selitev virov CO₂. Na podlagi modeliranja, ki ga je izvedlo Skupno raziskovalno središče, se ocenjuje, da bi CBAM, kot je trenutno uzakonjen, zmanjšal stopnjo selitve virov CO₂²⁶ za 43 % v primerjavi s scenarijem brez CBAM. Z razširitvijo področja uporabe na izbrane proizvode iz jekla in aluminija nižje v vrednostni verigi naj bi se stopnja selitve virov CO₂ dodatno zmanjšala, in sicer bi se skupno zmanjšala za 76 % v primerjavi s scenarijem brez CBAM. Makroekonomski učinki razširitve na proizvode nižje v vrednostni verigi so zanemarljivi, in sicer je ocenjeni učinek na BDP EU manjši od 0,001 %, poleg tega pa ima tudi majhen vpliv na trgovino, proizvodnjo in potrošniške cene v EU.

Razširitev nižje v vrednostni verigi ni namenjena ustvarjanju prihodkov, temveč krepitvi podnebne učinkovitosti CBAM pri preprečevanju selitve virov CO₂. Vendar se predvideva, da bo predlog do leta 2030 ustvaril približno 0,58 milijarde EUR letnih prihodkov. Ker se brezplačne dodelitve v okviru EU ETS postopno ukinjajo, CBAM pa uvaja, naj bi se po letu 2030 prihodki še naprej povečevali in do leta 2035 po ocenah dosegli 0,69 milijarde EUR.

1.3.4 Kazalniki smotrnosti

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

Cilji	Kazalniki	Merilna orodja/viri podatkov
Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov	<ul style="list-style-type: none"> - raven emisij v EU - raven emisij na svetovni ravni 	<ul style="list-style-type: none"> - statistika emisij - statistika sektorja - izjave tretjih držav o tem, ali je CBAM spodbudil njihovo oblikovanje cen ogljika
Spodbujanje čistejših proizvodnih procesov v tretjih državah	<ul style="list-style-type: none"> - razvoj dejanskih emisij v sektorjih CBAM v tretjih državah - raven uvoza električne energije - delež sporočanja dejanskih vrednosti za električno energijo 	<ul style="list-style-type: none"> - raven emisij, ki jo dokažejo proizvajalci iz tretjih držav, za katere se uporablja CBAM - register CBAM
Preprečevanje selitve virov CO ₂	<ul style="list-style-type: none"> - enako kot zgoraj pri kazalnikih emisij - raven emisij v EU glede na svetovne emisije - trgovinski tokovi v sektorjih CBAM - trgovinski tokovi nižje v vrednostni verigi 	<ul style="list-style-type: none"> - statistika emisij - trgovinska statistika - statistika sektorja
Zagotavljanje	<ul style="list-style-type: none"> - cena uvoznih kuponov skladna 	<ul style="list-style-type: none"> - statistični podatki organov

²⁶ Stopnje selitve so opredeljene kot povečanje emisij v sektorjih nižje v vrednostni verigi zunaj EU v primerjavi z zmanjšanjem emisij v teh sektorjih v EU.

skladnosti s politikami EU	s ceno v EU ETS	EU ETS in CBAM
Omejitev upravnega bremena	<ul style="list-style-type: none"> - pravočasna obravnava izvrševanja sistema CBAM (npr. morebitni postopek uskladitve) - preverjanje dejanske ravni emisij s strani izvoznika 	<ul style="list-style-type: none"> - povratne informacije industrije in javnih organov, pristojnih za izvajanje CBAM - število zaposlenih, potrebnih za upravljanje CBAM

1.4 Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

- Nov ukrep
- Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa²⁷
- Podaljšanje obstoječega ukrepa
- Združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep

1.5 Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1 *Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude*

CBAM je bil uveden oktobra 2023. Trenutno se do konca leta 2025 izvaja poenostavljen sistem CBAM. Natančneje, zdaj poteka prehodno obdobje (obdobje preizkusne uporabe za zbiranje podatkov), da se olajša nemoteno uvajanje CBAM ter da se trgovcem in uvoznikom omogoči prilagoditev.

Službe Komisije so pristojne za izvajanje in izvrševanje CBAM tako v prehodnem obdobju (2023–2025) kot tudi v fazi polne uporabe (od leta 2026).

V prehodnem obdobju je to pomenilo zbiranje informacij od uvoznikov blaga CBAM v EU o vgrajenih emisijah toplogrednih plinov tega blaga in analizo podatkov.

Pri mehanizmu za ogljično prilagoditev na mejah (CBAM) se zahteva postopna uvedba različnih funkcij, potrebnih za njegovo učinkovito izvajanje. Prvič, pripraviti je treba številna poročila in preglede, da se olajša določitev finančne obveznosti. Ob upoštevanju tega je v uredbi o CBAM predvideno njeno izvajanje v dveh zaporednih obdobjih: prehodno obdobje od oktobra 2023 do konca leta 2025 in obdobje polne uporabe, ki se začne v začetku leta 2026.

V prehodnem obdobju je obveznost uvoznikov in organov EU (carine) omejena na predložitev četrletnih poročil CBAM poleg uvoznih deklaracij.

V prehodnem obdobju je bil vzpostavljen prehodni sistem upravljanja informacij (prehodno obdobje CBAM) za podporo predložitvi in zbiranju četrletnih poročil ter asimilaciji podatkov iz vsakega poročila v zbirno podatkovno zbirko, da se omogoči učinkovita analiza poročil za namene poročanja v skladu z določbami Uredbe.

Poleg tega so carinski organi v prehodnem obdobju zadolženi za obveščanje carinskih deklarantov o obveznosti sporočanja informacij, da bi prispevali k zbiranju informacij in ozaveščenosti o tem, da je treba po potrebi zaprositi za status pooblaščenega deklaranta (pred prvim uvozom blaga CBAM od 1. januarja 2026).

²⁷

Po členu 58(2), točka (a) oz. (b), finančne uredbe, ki se uporablja za splošni proračun Unije.

Obdobje polne uporabe se bo začelo 1. januarja 2026 za osnovno deklaracijo CBAM in storitve upravljanja kuponov, kot je navedeno tukaj, eno leto prej pa za registracijo pooblaščenih deklarantov in obdelavo dovoljenj CBAM s strani pristojnih organov:

— Uvozniki so upravičeni do uvoza tega blaga šele po tem, ko jim pristojni organi izdajo dovoljenje (razen v primeru odstopanja), ali če imenujejo zastopnika, ki je pooblaščen deklarant CBAM. Carinski organi ne bi smeli dovoliti uvoza blaga CBAM brez sodelovanja pooblaščenega deklaranta CBAM. Poleg tega lahko carinski organi izvajajo preglede blaga, tudi v zvezi z identifikacijo pooblaščenega deklaranta CBAM, osemmestno oznako KN, količino in državo porekla uvoženega blaga, datumom deklaracije in carinskim postopkom. Komisija bi morala vključiti tveganja, povezana s CBAM, v oblikovanje skupnih meril in standardov tveganja iz člena 50 Uredbe (EU) št. 952/2013.

— CBAM bi moral temeljiti na deklarativnem sistemu, v katerem pooblaščen deklarant CBAM, ki lahko deluje za svoj račun ali zastopa enega ali več uvoznikov, vsako leto predloži deklaracijo o emisijah, vgrajenih v blagu, uvoženem na carinsko območje Unije, in preda število kuponov CBAM, ki ustreza deklariranim emisijam.

— Pooblaščenemu deklarantu CBAM bi moralo biti dovoljeno, da zahteva ustrezno zmanjšanje števila kuponov CBAM, ki jih mora predati, glede na ceno ogljika, ki je bila za emisije dejansko že plačana v drugih jurisdikcijah. V uredbi o spremembi se predlaga uvedba privzete cene ogljika, ki bi deklarantom omogočila, da zahtevajo odbitek, kadar ni mogoče dokazati, da je bila cena ogljika dejansko plačana.

— Kadar se prijavijo dejanske emisije, bi vgrajene deklarirane emisije morala preveriti oseba, ki jo je akreditiral nacionalni akreditacijski organ EU.

— Osrednji sistem CBAM bi moral upravljavcem proizvodnih naprav v tretjih državah omogočati, da se registrirajo v registru CBAM in dajo svoje preverjene vgrajene emisije toplogrednih plinov iz proizvodnje blaga na voljo pooblaščenim deklarantom CBAM. Komisija bi morala upravljati register CBAM, ki bi vseboval podatke o pooblaščenih deklarantih CBAM, upravljavcih in napravah v tretjih državah. V uredbi o spremembi je predlagano, da se akreditiranim preveriteljem omogoči dostop do registra, da se izboljša zanesljivost podatkov o emisijah, ki jih upravljavci prek registra izmenjujejo z deklaranti.

— Za zmanjšanje tveganja selitve virov CO₂ bi morala Komisija sprejeti ukrepe za odpravo praks izogibanja.

— Za prodajo in odkup kuponov CBAM bi bilo treba vzpostaviti skupno osrednjo platformo. Za nadzor transakcij na skupni osrednji platformi bi morala Komisija olajšati izmenjave informacij in sodelovanje med pristojnimi organi ter med temi organi in seboj. Poleg tega bi bilo treba vzpostaviti hiter pretok informacij med skupno osrednjo platformo in registrom CBAM.

— Komisija bi morala izvajati kontrole na podlagi analize tveganja in glede na to pregledati tudi vsebino deklaracij CBAM. Za namene izvrševanja lahko preglede posameznih deklaracij CBAM izvajajo tudi države članice. Ugotovitve pregledov posameznih deklaracij CBAM bi bilo treba v registru CBAM deliti s Komisijo in jih dati na voljo drugim pristojnim organom.

— Države članice bi morale biti odgovorne za pravilno določitev in pobiranje prihodkov, ki izhajajo iz uporabe te uredbe.

Zato se v dokončnem obdobju število nalog, dodeljenih Evropski komisiji, drastično poveča, zaradi česar je treba povečati kadrovske potrebe. Naloge, ki jih bo izvajala ta ekipa, bodo vključevale nadzor nad izdajanjem dovoljenj deklarantom CBAM, ki ga izvajajo pristojni organi držav članic, upravljanje osrednje podatkovne zbirke in centralnega registra, usklajevanje in izmenjavo informacij s pristojnimi organi držav članic, pregled deklaracij in nadzor zunanje platforme ter nazadnje naloge, za katere so potrebne pravne pristojnosti, kot so sodni postopki in izterjava, ter nadzor finančne odgovornosti. Struktura ekipe je podrobneje opredeljena v nadaljevanju.

V obdobju polne uporabe bo Komisija odgovorna za večino nalog, ki izhajajo iz uredbe o CBAM.

Predlog o spremembi uvaja nove določbe proti izogibanju, ki pomenijo dodatne naloge, ki jih bo morala Komisija izvajati od leta 2027. Te vključujejo razvoj, izvajanje in nadzor operacionalizacije novih določb proti izogibanju. Ti ukrepi bodo zlasti zahtevali dodatna preverjanja veljavnosti dokazov, ki jih predložijo uvozniki, ki naj bi preverili veljavnost informacij, navedenih v deklaraciji CBAM.

Poleg tega se zaradi predlaganih sprememb pojavljajo dodatne potrebe po financiranju za financiranje analitičnega vložka, ki se zagotovi Komisiji za izvajanje bistvenih nalog, ki jih bo izvajala od leta 2027. Komisija bo zlasti morala določiti (in letno posodabljati) privzete vrednosti za novo blago, dodano v Prilogo I k Uredbi. Poleg tega so bile razširjene njene odgovornosti za spremljanja in odkrivanje izogibanja in praks izogibanja, zaradi česar mora pridobiti podatkovne zbirke in tržne informacije, ki jih bo uporabljala v zanesljivem sistemu za analizo in odkrivanje tveganja. Ocenjuje se, da bosta za to v letu 2027 potrebna 2 milijona EUR odhodkov, ki niso povezani z informacijsko tehnologijo, in sicer poleg proračunskih potreb, opredeljenih v oceni finančnih posledic in digitalnih razsežnosti zakonodajnega predloga (LFDS), ki je priložena predlogu za poenostavitev in okrepitev mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (+2 milijona EUR letno).

Proračun za IT CBAM

Proračun CBAM, ki ga je treba dodeliti/nameniti za obdobje 2023–2027, je bil ocenjen na 120,69 milijona EUR. Proračun za IT CBAM zajema storitve analize in razvoja, storitve uvajanja, storitve upravljanja, storitve v oblaku in/ali lokalno strojno opremo ter licence za programsko opremo za prehodni in dokončni sistem CBAM, kot je podrobno opisano v nadaljevanju:

— stroški naložb v osnovna sredstva so bili zaradi podobnosti glede modela arhitekture IT ocenjeni na podlagi dejansko dodeljenih proračunskih sredstev in proračuna, ki ga je odobrilo korporativno upravljanje IT Evropske komisije v obliki odobrenih dokumentov o viziji za naslednje pretekle projekte projektov IT GD TAXUD: CDS, CRMS2, SURV3, REX, CSRD2, EBTI, carinski vseevropski sistemi za upravljanje deklaracij, ki jih je razvil in jih upravlja GD TAXUD;

— stroški naložb v obratna sredstva so bili ocenjeni na podlagi sedanjih letnih stroškov za infrastrukturo in operativnih stroškov GD TAXUD, njihovih rezervacij za infrastrukturo IT, dejavnosti podporne in storitvene službe IT za produkcijske sisteme, ki so rezultat navedenih projektov;

— cene temeljijo na veljavnih okvirnih pogodbah.

Proračun za skupno javno naročanje Komisije in držav članic platforme za nakup in prodajo kuponov za upravljanje operacij ni vključen v proračunsko vrstico politike IT.

Ekipo CBAM bi v letu 2027 sestavljalo 90 uslužbencev Evropske komisije (od tega 15 na področju IT).

Razčlenitev skupnega števila osebja, vključno z osebjem IT, od leta 2023 do leta 2027 bi bila naslednja:

Leto	2023	2024	2025	2026	2027
Št. vseh virov	20	33	44	66	90
Ekipa CBAM	12	21	29	50	74
IT-ekipa CBAM	8	12	15	16	16

Zaradi strateškega pomena, obsega in kompleksnosti projekta CBAM IT je treba ustanoviti posebno ekipo CBAM IT za upravljanje splošnega izvajanja projekta in operacij.

Ekipo CBAM IT sestavlja 16 oseb s specializiranimi profili IT, pristojnih za opredelitev in upravljanje systemske arhitekture in organizacijo projektov CBAM IT ter načrtovanje, dejavnosti v smislu razvoja, uvedbe in organizacije modela storitev, upravljanja operacij ter zagotavljanje podpore gospodarskim subjektom, službam Komisije, podnebnim in carinskim organom tako za prehodni kot dokončni sistem CBAM IT.

Predlagani načrt za izvajanje ekipe CBAM IT je naslednji:

Leto	2023	2024	2025	2026	2027
Št. virov	8	12	15	15	15
AD	4	5	5	5	5
PU	4	7	10	10	10

Dodatno zunanje osebje (PXE) bo zaposleno iz proračuna CBAM za IT glede na potrebe.

- 1.5.2 *Dodana vrednost ukrepanja EU (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene tega oddelka je „dodana vrednost ukrepanja EU“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja EU in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.*

Razlogi za ukrepanje na ravni EU (predhodno): Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov je v osnovi čezmejno vprašanje, ki zahteva čim bolj obsežne in učinkovite ukrepe. EU je kot nadnacionalna organizacija primerna za vzpostavitev učinkovite podnebne politike v EU, kakor je to storila z EU ETS.

Na ravni EU že obstaja usklajena cena ogljika. To je cena, ki za sektorje, ki jih zajema EU ETS, izhaja iz tega sistema. Edini smiseln način za zagotovitev enakovrednosti med politiko oblikovanja cen ogljika, ki se uporablja na notranjem trgu EU, in politiko oblikovanja cen ogljika, ki bi se uporabljala za uvoz, je ukrepanje na ravni Unije.

Vsako pobudo je treba izvajati na način, ki uvoznikom, ne glede na državo porekla in pristanišče vstopa ali namembni kraj v EU, zagotavlja enotne pogoje in spodbude za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, enakovredne pogojem in spodbudam, ki veljajo za domače proizvajalce. To je mogoče učinkovito doseči samo z ukrepanjem na ravni EU.

Predlagano poenostavitev, uvedeno z uredbo o spremembi, je najbolje izvesti na ravni EU, da se zagotovi pravna varnost in doslednost. To bo zagotovilo enake konkurenčne pogoje za podjetja in organe po vsej Uniji, ki bodo imeli koristi od racionalizacije zahtev glede poročanja, ki izhaja iz tega predloga.

Pričakovana ustvarjena dodana vrednost EU (naknadno): Vzporedno z EU ETS je zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in zaščito pred tveganjem selitve virov CO₂ z enotnega trga EU mogoče najustrezneje določiti na ravni EU. Poleg tega se potreba po čim manjših upravnih stroških najbolje doseže z vzpostavitvijo enakih pravil na celotnem enotnem trgu, kar dodatno poudarja dodano vrednost ukrepanja na ravni EU.

V javnem posvetovanju se je potrdila dodana vrednost ukrepanja v zvezi s CBAM na ravni EU. Deležniki se zlasti strinjajo, da je CBAM EU potreben zaradi obstoječih razlik med ambicijami EU in preostalega sveta ter da se podprejo svetovna podnebna prizadevanja. Poleg tega bo okoljski učinek na mednarodne podnebne ambicije, če bo EU uvedla CBAM, glede na njen položaj v mednarodni trgovini kot morebitni primer, po katerem bi se bilo treba zgledovati, najbolj učinkovit.

Cilj zmanjšanja emisij in podnebne nevtralnosti tako – brez enako ambicioznih svetovnih politik – zahteva ukrepanje Evropske unije.

1.5.3 *Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti*

Predlog spremembe temelji na izkušnjah, pridobljenih pri izvajanju uredbe o CBAM od 1. oktobra 2023, ko se je mehanizem začel prehodno uporabljati.

1.5.4 *Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti*

Komisija je 16. julija 2025 predstavila predlog za ambiciozen in dinamičen večletni finančni okvir v višini skoraj 2 bilijona EUR. Predstavila je pet novih virov lastnih sredstev za financiranje svojih prednostnih nalog, medtem ko odplačuje sredstva, ki si jih je EU izposodila v okviru instrumenta NextGenerationEU, ter je omejila nacionalne prispevke v proračun EU. Predlagani novi viri lastnih sredstev vključujejo CBAM, ki naj bi med letoma 2028 in 2034 v povprečju ustvaril približno 1,45 milijarde EUR letno (v tekočih cenah).

Predlog o spremembi dodatno povečuje naloge in odgovornosti Komisije pri zagotavljanju, da se CBAM učinkovito izvaja in da se ga ne da zaobiti ali se mu izogniti. Za to je v sedanjem večletnem finančnem okviru potrebna dodatna proračunska podpora. Poleg tega in brez poseganja v izid pogajanj o naslednjem

večletnem finančnem okviru je treba ustrezna finančna sredstva zagotoviti v naslednjem večletnem finančnem okviru, saj se večina nalog izvaja redno.

1.5.5 Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

Stroški izvajanja sistema CBAM se bodo financirali iz proračuna EU.

1.6 Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

Časovno omejeno:

- od [D. MMMM] LLLL do [D. MMMM] LLLL,
- finančne posledice med letoma LLLL in LLLL za odobritve za prevzem obveznosti ter med letoma LLLL in LLLL za odobritve plačil.

Časovno neomejeno:

- izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL,
- ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7 Načrtovani načini izvrševanja proračuna

Neposredno upravljanje – Komisija:

- z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije
- prek izvajalskih agencij

Deljeno upravljanje z državami članicami

Posredno upravljanje, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

- tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo
- mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite)
- Evropski investicijski banki in Evropskemu investicijskemu skladu
- organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe
- subjektom javnega prava
- subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor imajo ti subjekti ustrezna finančna jamstva
- subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščenim za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki imajo ustrezna finančna jamstva
- organom ali osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov skupne zunanje in varnostne politike na podlagi naslova V Pogodbe o Evropski uniji ter opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu
- subjektom s sedežem v državi članici, za katere velja zasebno pravo države članice ali pravo Unije in ki so upravičeni, da se jih v skladu s pravili za posamezni sektor pooblasti za izvrševanje sredstev Unije ali proračunskih jamstev, če so takšni subjekti pod nadzorom subjektov javnega prava ali subjektov zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, in imajo ustrezna finančna jamstva v obliki solidarne odgovornosti nadzornih teles ali enakovredna finančna jamstva, ki so lahko za vsak ukrep omejena na najvišji znesek podpore Unije

Opombe

n. r.

2 UKREPI UPRAVLJANJA

2.1 Pravila o spremljanju in poročanju

Komisija bo zagotovila ureditev za spremljanje CBAM in ocenjevanje delovanja tega mehanizma glede na glavne cilje politike.

Komisija bo pred koncem prehodnega obdobja konec leta 2025 in nato vsaki dve leti objavila celovite ocene delovanja CBAM, vključno z njegovim upravljanjem.

2.2 Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1 *Utemeljitev načinov izvrševanja proračuna, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol*

Znatno centralizirana ureditev omogoča enotno in učinkovito izvajanje CBAM po vsej EU, tudi v državah članicah z bolj omejenimi upravnimi zmogljivostmi za podnebne zadeve. Večina funkcij izvajanja in izvrševanja je bila dodeljena službam Komisije. Za to je potrebno tudi večje število nadzornih funkcij, da se zagotovita pravilno izvajanje in upravljanje CBAM. Komisija je predvidela tudi večje število ukrepov za preprečevanje goljufij.

Ta predlog o spremembi vključuje več določb za zmanjšanje tveganja izogibanja, da bi se povečala učinkovitost CBAM. To pa pomeni dodatne potrebe po financiranju za Komisijo, ki bi omogočalo izvajanje dodatnih nalog in razširitev registra CBAM.

2.2.2 *Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje*

CBAM bo temeljil na deklarativnem sistemu, kar vključuje tveganje nedeklaracij in napačnih deklaracij. Ugotovljena so bila tveganja nedeklaracij in napačnih deklaracij (npr. intenzivnosti emisij, uvoženih količin, kraja proizvodnje blaga CBAM).

Vzpostavlja se sistem notranjih kontrol z obrambnimi linijami, kjer se izvajajo avtomatizirane kontrole, kontrole na podlagi strokovne presoje in ocene tveganja. Za odkrivanje takih tveganj se načrtuje uvedba tehnik podatkovne analitike.

Da bi se obravnavalo tveganje nedeklaracij, sistem pred uvozom blaga, ki spada na področje uporabe Uredbe, zahteva dovoljenje. Nacionalni carinski organi bodo odgovorni za izvrševanje tega pravila tako, da zadevnega blaga ne bodo sprostili v prosti promet, dokler deklarant ni pooblaščen v skladu s to uredbo. Poleg tega bodo službe Komisije v danem letu pogosto spremljale tudi morebitne primere uvoznikov, ki niso začeli postopka izdaje dovoljenja, čeprav so dosegli prag za poročanje CBAM ali so se mu približali (tudi v primeru čezmejnega uvoza).

Za obravnavanje tveganja napačne deklaracije bo vzpostavljen pristop na podlagi tveganja, ki bo temeljil na vnaprej določenih merilih in naključnih revizijah. Sedanji predlog CBAM predvideva, da se službam Komisije podelijo pooblastila za zahtevanje dokazov, ki omogočajo uporabo dejanskih emisij za nekatere oznake KN ali porekla. Predlog predvideva tudi dodatne pogoje za uporabo dejanskih emisij za nekatere oznake KN in/ali porekla.

Od morebitnega izogibanja pa bo tudi odvrčal sistem odvrčilnih kazni. Revizije bodo glede deklaracij CBAM izvajali nacionalni organi, glede uvoznih deklaracij pa carinski organi.

2.2.3 *Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje med stroški kontrol in vrednostjo z njimi povezanih upravljanih sredstev) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)*

Službe Komisije bodo nadzorovale pravilno uporabo CBAM, zlasti predajo kuponov CBAM in pravilno uporabo praga *de minimis*. Za zagotovitev stroškovno učinkovitega nadzora in boj proti izogibanju se bo uporabljal trden sistem obvladovanja tveganj.

2.3 Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Finančne interese Unije bi bilo treba v celotnem ciklu odhodkov zaščititi s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje nepravilnosti, izterjavo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi upravne in denarne sankcije.

Za učinkovite ukrepe za boj proti goljufijam je potrebno dejavno sodelovanje, vključno z izmenjavo znanja in informacij, med carinskimi organi in pristojnimi organi, tako na nacionalni ravni kot na ravni EU; morda pa bo potrebno tudi sodelovanje s tretjimi državami. Uredba o CBAM že v sedanji različici predvideva trdne kanale za sodelovanje med pristojnimi nacionalnimi organi in carinskimi organi. Vzpostavljena je bila mreža CBAM za obvladovanje tveganj, ki se je že začela ukvarjati s preprečevanjem izogibanja CBAM, njena dejavnost pa pomembno prispeva k sedanjemu predlogu z operativnimi izboljšavami uredbe o CBAM za obravnavanje tveganja izogibanja.

Predlog o spremembi pomeni dodatno okrepitev glede tveganja izogibanja, ki jim je izpostavljen CBAM, zlasti z (1) okrepljenimi zmogljivostmi za spremljanje sledljivosti, katerih cilj bo obravnavati tveganje napačnega deklariranja intenzivnosti emisij, (2) večjo razčlenjenostjo pri poročanju o materialni in kemični sestavi oznak KN, s katero se obravnava tveganje napačnega deklariranja intenzivnosti emisij, in nazadnje (3) ukrepi proti zlorabam. Nazadnje se predlaga vključitev predpotrošniških odpadnih kovin, saj so te vhodni material CBAM, ki je bil opredeljen kot kanal za izogibanje z umetnim zmanjšanjem emisij iz proizvodnega procesa in s tem finančne obveznosti v okviru CBAM.

Posebno pozornost bi bilo treba nameniti nezanesljivim gospodarskim subjektom (npr. navideznim družbam, neplačujočim gospodarskim subjektom) in čezmejni trgovini znotraj EU. Zgoraj navedena mreža CBAM za obvladovanje tveganj si bo prizadevala obravnavati taka tveganja.

Uvesti bi bilo treba hitre ukrepe za boj proti goljufijam, da bi se odzvali na nova/novoodkrita tveganja goljufij. Pristojni organi bi morali poročati o goljufivih vzorcih in izmenjevati s tem povezano znanje. Register CBAM se uvaja z načeli izmenjave znanja ter avtomatiziranih nadzora, preverjanja in izmenjave informacij med deležniki. Sistem za obvladovanje tveganja CBAM bo temeljil zlasti na dobro uveljavljenih in delujočih komunikacijskih vmesnikih s carinskimi organi (CRMS2) za sporočanje morebitnih primerov izogibanja.

Kadar pooblaščen deklarat CBAM ali uvoznik ne izpolni obveznosti iz uredbe o CBAM, se uporabijo kazni. V primeru ponavljajočih se kršitev se lahko pristojni nacionalni organ odloči, da deklarantov račun začasno blokira.

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1 Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Obstoječe proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif. ²⁸	držav Efte ²⁹	držav kandidatk in potencialnih kandidatk	drugih tretjih držav	drugi namenski prejemki
7	20 01 02 01	dif./nedif.	NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
3	09 20 04 01 (CBAM)	dif.	NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

- Zahtevane nove proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif.	držav Efte	držav kandidatk in potencialnih kandidatk	drugih tretjih držav	drugi namenski prejemki
n. r.	n. r.	dif./nedif.	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

²⁸ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

²⁹ Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

3.2 Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1 Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

- Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.
- Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

Zneski v zvezi s programskim obdobjem 2028–2034 so okvirni in ne vplivajo na izid tekočih pogajanj o naslednjem večletnem finančnem okviru.

3.2.1.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	3	Naravni viri in okolje (IT)
--	---	-----------------------------

GD TAXUD			Leto	Leto	Leto	Leto	VFO 2021– 2027 SKUPAJ
			2024	2025	2026	2027	
Odobritve za poslovanje							
proračunska vrstica 09 20 04 01 (CBAM)	obveznosti	(1a)	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	plačila	(2a)	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844
Proračunska vrstica	obveznosti	(1b)					0,000
	plačila	(2b)					0,000
Odobritve upravne narave, ki se financirajo iz sredstev določenih programov							
Proračunska vrstica		(3)					0,000
Odobritve za GD <.....> TAXUD SKUPAJ	obveznosti	= 1a + 1b + 3	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	plačila	= 2a + 2b + 3	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844
			Leto	Leto	Leto	Leto	VFO 2021– 2027 SKUPAJ
			2024	2025	2026	2027	
Odobritve za poslovanje SKUPAJ	obveznosti	(4)	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	plačila	(5)	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844

Odobritve upravne narave, ki se financirajo iz sredstev določenih programov, SKUPAJ		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve iz RAZDELKA 3 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	obveznosti	= 4 + 6	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	plačila	= 5 + 6	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844

			Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	VFO 2021– 2027 SKUPAJ
• Odobritve za poslovanje SKUPAJ (vsi razdelki za poslovanje)	obveznosti	(4)	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	plačila	(5)	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844
• Odobritve upravne narave, ki se financirajo iz sredstev določenih programov, SKUPAJ (vsi razdelki za poslovanje)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 6 večletnega finančnega okvira SKUPAJ (referenčni znesek)	obveznosti	= 4 + 6	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	plačila	= 5 + 6	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844

		Leto 2028	Leto 2029	Leto 2030	Leto 2031	Leto 2032	Leto 2033	Leto 2034	VFO 2028–2034 SKUPAJ
• Odobritve za poslovanje SKUPAJ (vsi razdelki za poslovanje)	obveznosti	29,100	24,823	25,568	26,335	27,125	27,939	28,777	189,667
	plačila	18,042	15,142	15,852	16,064	25,769	26,542	31,367	148,778

• Odobritve upravne narave, ki se financirajo iz sredstev določenih programov, SKUPAJ (vsi razdelki za poslovanje)									
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 3 večletnega finančnega okvira SKUPAJ (referenčni znesek)	obveznosti	29,100	24,823	25,568	26,335	27,125	27,939	28,777	189,667
	plačila	18,042	15,142	15,852	16,064	25,769	26,542	31,367	148,778

* Zneski v zgornji razpredelnici, povezani z večletnim finančnim okvirom za obdobje 2028–2034, so zgolj okvirni, dokler ne bo znan izid pogajanj, ki ga ni mogoče predvideti.

Razdelek večletnega finančnega okvira	7	„Upravni odhodki“				
GD TAXUD		Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	VFO 2021–2027 SKUPAJ
• Človeški viri		8,572	6,271	8,740	11,700	35,283
• Drugi upravni odhodki		0,600	0,300	0,306	0,312	1,518
GD TAXUD SKUPAJ	odobritve	9,172	6,571	9,046	12,012	36,801

Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	9,172	6,571	9,046	12,012	36,801
--	--------------------------------------	--------------	--------------	--------------	---------------	---------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

GD TAXUD	Leto 2028	Leto 2029	Leto 2030	Leto 2031	Leto 2032	Leto 2033	Leto 2034	VFO 2028–2034 SKUPAJ
• Človeški viri	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	93,051

• Drugi upravni odhodki		0,310	0,319	0,329	0,339	0,349	0,359	0,370	2,375
GD TAXUD SKUPAJ	odobritve								

Odobritve iz RAZDELKA 4 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)											
--	--------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

* Zneski v zgornji razpredelnici, povezani z večletnim finančnim okvirom za obdobje 2028–2034, so strogo okvirni, dokler ne bo znan izid pogajanj, ki ga ni mogoče predvideti.

IZGLASOVANE ODOBRITEVE	<i>Leto 2024</i>	<i>Leto 2025</i>	<i>Leto 2026</i>	<i>Leto 2027</i>	<i>Leto 2028</i>	<i>Leto 2029</i>	<i>Leto 2030</i>	<i>Leto 2031</i>	<i>Leto 2032</i>	<i>Leto 2033</i>	<i>Leto 2034</i>	SKUPAJ
RAZDELEK 7 (programsko obdobje 2021–2027); RAZDELEK 4 (programsko obdobje 2028–2034)												
<i>Človeški viri</i>	8,572	6,271	8,740	11,700	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	128,334
<i>Drugi upravni odhodki – misije</i>	0,600	0,300	0,306	0,312	0,310	0,319	0,329	0,339	0,349	0,359	0,370	3,893
RAZDELEK 7 (programsko obdobje 2021–2027); RAZDELEK 4 (programsko obdobje 2028–2034) SKUPAJ	9,172	6,571	9,046	12,012	13,603	13,612	13,622	13,632	13,642	13,652	13,663	132,227

* Zneski v zgornji razpredelnici, povezani z večletnim finančnim okvirom za obdobje 2028–2034, so zgolj okvirni, dokler ne bo znan izid pogajanj, ki ga ni mogoče predvideti.

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	VFO 2021– 2027 SKUPAJ			
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 7	obveznosti	37,262	41,321	42,746	47,162	168,491			
večletnega finančnega okvira SKUPAJ		26,702	27,728	41,136	46,079	141645			
		Leto 2028	Leto 2029	Leto 2030	Leto 2031	Leto 2032	Leto 2033	Leto 2034	VFO 2028– 2034 SKUPAJ
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 4	obveznosti	42,703	38,435	39,190	39,967	40,767	41,591	42,440	285,091
večletnega finančnega okvira SKUPAJ		29,892	26,904	26,257	26,778	39,136	39,928	44,986	233,881

* Zneski v zgornji razpredelnici, povezani z večletnim finančnim okvirom za obdobje 2028–2034, so zgolj okvirni, dokler ne bo znan izid pogajanj, ki ga ni mogoče predvideti.

		Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	Leto 2028	Leto 2029	Leto 2030	Leto 2031	Leto 2032	Leto 2033	Leto 2034	LFDS SKUPAJ
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	obveznosti	37,262	41,321	42,746	47,162	42,703	38,435	39,190	39,967	40,767	41,591	42,440	453,584
	plačila	26,702	27,728	41,136	46,079	29,892	26,904	26,257	26,778	39,136	39,928	44,986	375,526

3.2.2 Ocenjene realizacije, financirane iz odobritev za poslovanje (se ne izpolnjuje za decentralizirane agencije)

odobritve za prevzem obveznosti v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Cilji in realizacije	↓	vrsta ³⁰	povprečni stroški	Leto 2024		Leto 2025		Leto 2026		Leto 2027		Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. oddelek 1.6)						SKUPAJ			
				REALIZACIJE																	
				število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški
SPECIFIČNI CILJ št. 1 ³¹ ...																					
– realizacija																					
– realizacija																					
– realizacija																					
Seštevek za specifični cilj št. 1																					
SPECIFIČNI CILJ št. 2 ...																					
– realizacija																					
Seštevek za specifični cilj št. 2																					
SKUPAJ																					

³⁰ Realizacije so dobavljeni proizvodi in opravljene storitve (npr. število financiranih izmenjav študentov, število kilometrov novozgrajenih cest ...).

³¹ Kakor je opisan v oddelku 1.3.2 Specifični cilji.

3.2.3 Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve

- Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve upravne narave.
- Za predlog/pobudo so potrebne odobritve upravne narave, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

3.2.3.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna

IZGLASOVANE ODOBRITEVE	Leto	Leto	Leto	Leto	2021–2027 SKUPAJ
	2024	2025	2026	2027	
RAZDELEK 7					
Človeški viri	8,572	6,271	8,740	11,700	35,283
Drugi upravni odhodki	0,600	0,300	0,306	0,312	1,518
Seštevek za RAZDELEK 7	9,172	6,571	9,046	12,012	36,801
Odobritve zunaj RAZDELKA 7					
Človeški viri	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Drugi odhodki upravne narave	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
SKUPAJ					
	9,172	6,571	9,046	12,012	36,801

3.2.4 Ocenjene potrebe po človeških virih

- Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

3.2.4.1 Financirano iz izglasovanega proračuna

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa³²

IZGLASOVANE ODOBRITEVE	Leto	Leto	Leto	Leto	VFO 2028– 34
	2024	2025	2026	2027	
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)					
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)	21	21	25	30	30 na leto
20 01 02 03 (delegacije EU)	0	0	0	0	
01 01 01 01 (posredne raziskave)	0	0	0	0	
01 01 01 11 (neposredne raziskave)	0	0	0	0	
Druge proračunske vrstice (navedite)	0	0	0	0	
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa)					
20 02 01 (PU in NNS iz splošnih sredstev)	12	23	40	60	60 na leto
20 02 03 (PU, LU, NNS in MSD na delegacijah EU)	0	0	0	0	
Vrstica za upravno podporo [XX 01 YY YY]	– na sedežu	0	0	0	0
	– na delegacijah EU	0	0	0	0

³² Pod tabelo navedite, koliko ekvivalentov polnega delovnega časa od navedenih je že dodeljenih za upravljanje ukrepa in/ali jih je mogoče prerazporediti znotraj vašega generalnega direktorata ter kakšne so vaše neto potrebe.

01 01 01 02 (PU in NNS za posredne raziskave)	0	0	0	0	
01 01 01 12 (PU in NNS za neposredne raziskave)	0	0	0	0	
Druge proračunske vrstice (navedite) – iz razdelka 7	0	0	0	0	
Druge proračunske vrstice (navedite) – zunaj razdelka 7	0	0	0	0	
SKUPAJ	33	44	65	90	90 na leto

Osebj, potrebno za izvajanje predloga (v ekvivalentu polnega delovnega časa):

	Obstoječe osebe na voljo v službah Komisije	Izredno dodatno osebj*		
		financirano iz razdelka 7 ali odobritev za raziskave	financirano iz vrstice BA	financirano s pristojbinami
Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom	n. r.	n. r.	n. r.	n. r.
Zunanji sodelavci (PU, NNS, AU)	n. r.	n. r.	n. r.	n. r.

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	<p>Uredba o CBAM od Komisije zahteva, da po njenem sprejetju sprejme več delegiranih in izvedbenih aktov. Osebj Komisije bo potrebno tudi za pregled in oceno delovanja CBAM ter za uvedbo sistema IT.</p> <p>Predlog o spremembi uvaja nove določbe proti izogibanju, ki pomenijo dodatne naloge, ki jih bo morala Komisija izvajati od leta 2027. Ti ukrepi bodo zlasti zahtevali dodatna preverjanja veljavnosti dokazov, ki jih predložijo uvozniki, ki naj bi preverili veljavnost informacij, navedenih v deklaraciji CBAM.</p>
Zunanji sodelavci	<p>Številne naloge lahko opravljajo zunanji sodelavci.</p> <p>Predlog o spremembi uvaja nove določbe proti izogibanju, ki pomenijo dodatne naloge, ki jih bo morala Komisija izvajati od leta 2027. Ti ukrepi bodo zlasti zahtevali dodatna preverjanja veljavnosti dokazov, ki jih predložijo uvozniki, ki naj bi preverili veljavnost informacij, navedenih v deklaraciji CBAM.</p>

3.2.5 Pregled ocenjenih posledic za naložbe, povezane z digitalnimi tehnologijami

Obvezno: v spodnjo tabelo je treba vstaviti najboljšo oceno z digitalnimi tehnologijami povezanih naložb, ki so vključene v predlog/pobudo.

Izjemoma, kadar je to potrebno za izvajanje predloga/pobude, je treba odobritve iz razdelka 7 vnesti v za to določeno vrstico.

Odobritve iz razdelkov 1–6 je treba prikazati kot „Odhodke za IT za operative programe (v okviru politik)“. Ti odhodki se nanašajo na operative proračun, ki se uporabi za ponovno uporabo / nakup / razvoj platform/orodij IT, ki so neposredno povezani z izvajanjem pobude in naložbami, povezanimi z njimi (npr. licence,

študije, shranjevanje podatkov itd.). Informacije v tej tabeli morajo biti usklajene s podatki, predstavljenimi v oddelku 4 „Digitalne razsežnosti“.

Odobritve za digitalno in IT področje SKUPAJ	Leto	Leto	Leto	Leto	VFO 2021– 2027 SKUPAJ
	2024	2025	2026	2027	
RAZDELEK 7					
Odhodki za IT (na ravni organizacije)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Seštevek za RAZDELEK 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve zunaj RAZDELKA 7					
Odhodki za IT za operativne programe (v okviru politik)	0,000	0,000	0,000	5,000	5,000
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7	0,000	0,000	0,000	5,000	5,000
SKUPAJ					
	0,000	0,000	0,000	5,000	5,000

3.2.6 Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

Predlog/pobuda:

- se lahko v celoti financira s prerazporeditvijo znotraj zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira
- zahteva uporabo nedodeljene razlike do zgornje meje v zadevnem razdelku večletnega finančnega okvira in/ali uporabo posebnih instrumentov, kot so opredeljeni v uredbi o večletnem finančnem okviru

Za leto 2027 so potrebni dodatni odhodki za IT v višini 3 milijonov EUR za kritje zasnove in razvoja IT, ki sta potrebna za prilagoditev registra CBAM novemu področju uporabe in modelom, izboljšanje orodij za analizo obvladovanja tveganja, vključitev dodatnih proizvodov nižje v vrednostni verigi in storitev za preprečevanje izogibanja ter okrepitev storitev in podpore IT do ustrezne zmogljivosti, razširitev na blago nižje v vrednostni verigi in funkcionalnosti, ki podpirajo obvladovanje tveganja ter odkrivanje izogibanja v okviru registra CBAM in/ali podatkovnega laboratorija CBAM.

Poleg tega sta od leta 2027 potrebna dodatna 2 milijona EUR letno, brez poseganja v izid pogajanj o naslednjem večletnem finančnem okviru, da se izkoristi analitično strokovno znanje, ki bi omogočilo izvajanje nalog, dodeljenih Komisiji v predlogu spremembe. Komisija bo zlasti morala določiti (in letno posodabljati) privzete vrednosti za novo blago, dodano v Prilogo I k Uredbi. Poleg tega so bile razširjene njene odgovornosti za spremljanja in odkrivanje izogibanja in praks izogibanja, zaradi česar mora pridobiti podatkovne zbirke in tržne informacije, ki jih bo uporabljala v zanesljivem sistemu za analizo in odkrivanje tveganja. Ti stroški niso bili zajeti v prejšnji oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga in bodo dejansko nastajali od leta 2027.

- zahteva spremembo večletnega finančnega okvira

3.2.7 Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

- ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb

- je načrtovano sofinanciranje tretjih oseb, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	Skupaj
Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo					
Sofinancirane odobritve SKUPAJ					

3.3 Ocenjene posledice za prihodke

- Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - za lastna sredstva
 - za druge prihodke
 - Navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna vrstica	proračunska	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude ³³				
			leto 2026	leto 2027	leto 2028	leto 2029	leto 2030
Člen			p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Za namenske prejemke navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

09 20 04 01

Druge opombe (npr. metoda/formula za izračun posledic za prihodke ali druge informacije).

Učinek na lastna sredstva je označen s „p.m.“ in se nanaša na predlog Komisije COM(2025)574 o spremembi sklepa o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije.

Učinek na druge prihodke je označen s „p.m.“, in se nanaša na prihodke od pobiranja pristojbin (člen 20) za financiranje skupne platforme CBAM, za kar bo ocena znana šele po določitvi načinov zaračunavanja pristojbin.

4. DIGITALNE RAZSEŽNOSTI

Digitalni koncepti in arhitektura, odobreni s projektno listino o dokončnem sistemu CBAM, niso spremenjeni v smislu digitalnih zahtev, uporabljenih podatkov, digitalnih rešitev, ocene ponovne uporabe in ukrepov za podporo digitalnemu izvajanju.

Učinek povečanega števila blaga CBAM (180 dodatnih oznak KN) – razširjenega z izdelki nižje v vrednostni verigi – bo pomenil, da se število uvoznikov poveča za 7 500. Obvladovanje tveganj, spremljanje izogibanja, ki je bilo analizirano, ocenjeno

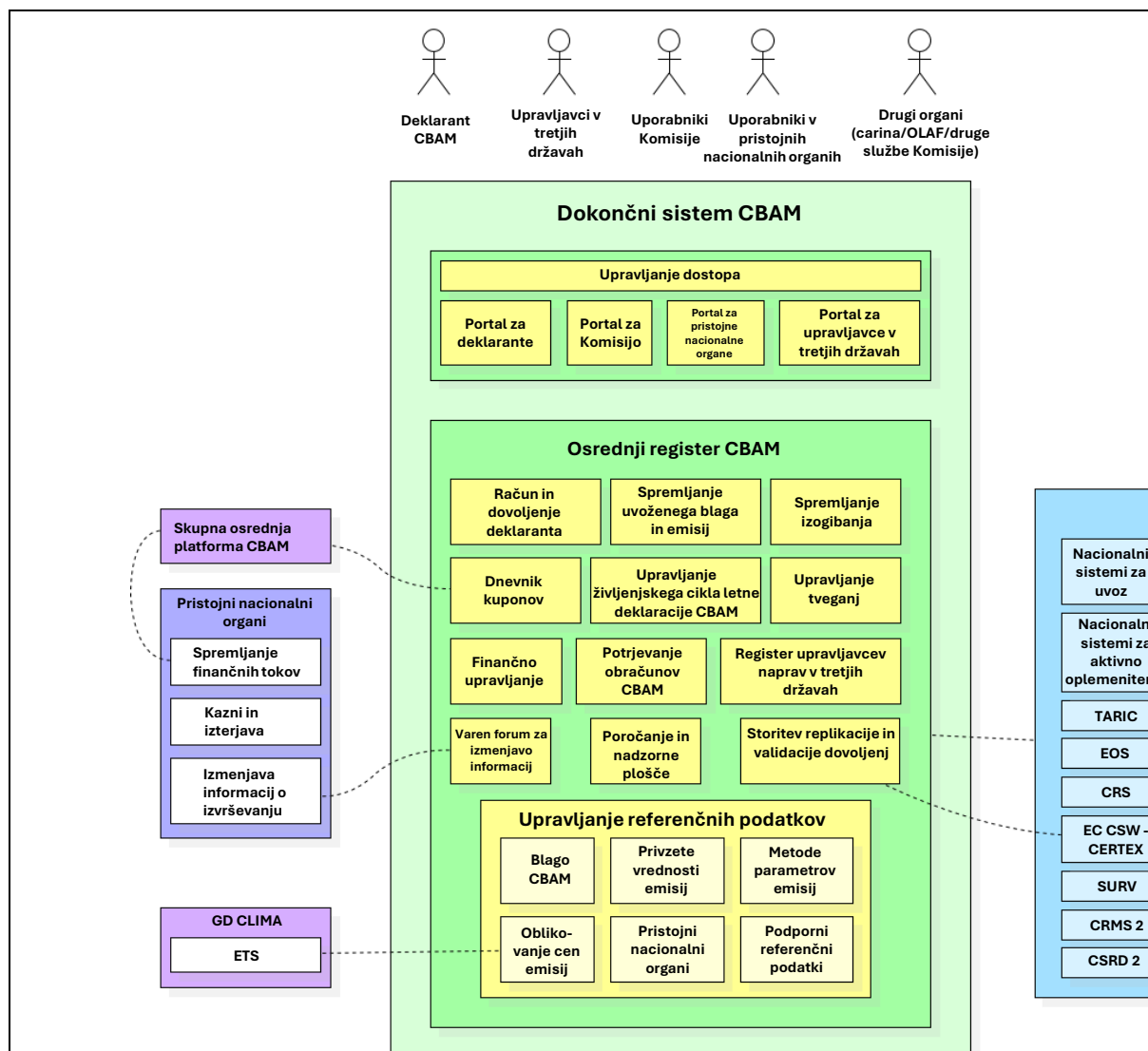
³³ Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 25 % stroškov pobiranja.

in vključeno v projektno listino ter bo zdaj razširjeno, da bo zajemalo dodatno blago in povezane značilnosti. Ključni cilj komponente obvladovanja tveganj je podpiranje odkrivanja nepravilnosti in omejevanje tveganja goljufij.

Dodati bo treba tudi dodatne značilnosti/postopke, potrebne za upravljanje električne energije kot blaga CBAM, vendar se s tem ne spremeni zasnova CBAM.

Poleg tega spremembe zaradi poenostavitve ne bodo spremenile arhitekture digitalnih rešitev, so pa za zaradi njih potrebna dodatna proračunska sredstva za izvedbo sprememb in razširitev sedanjih poslovnih postopkov CBAM.

4.1 Zahteve digitalnega pomena

Kot je prikazano v zgornjem diagramu, register CBAM pridobi informacije o uvozu blaga CBAM iz carinskih sistemov EU bodisi od držav članic ali prek GD TAXUD, skupaj s carinsko identifikacijo uvoznikov in carinsko uvrstitvijo uvoženega blaga. Sistem CBAM pa za izvrševanje uredbe o CBAM pri carinjenju blaga CBAM nacionalnim carinskim sistemom za uvoz zagotavlja dovoljenja CBAM deklarantov CBAM. Informacijski sistem CBAM s carinskimi sistemi EU izmenjuje tudi informacije o obvladovanju tveganj. Vmesnik s carinskimi sistemi EU je ključen vir za delovanje CBAM, saj je celoten koncept CBAM preprečevanje dvojnega zajemanja informacij s tem, da se od deklarantov CBAM

zahteva, da ob uvozu predložijo poročilo o emisijah, ki nastanejo med proizvodnjo v tretjih državah. „Podatki se predložijo enkrat“ je osnovno načelo CBAM.

CBAM bo interoperabilen tudi z **novim** mehanizmom CBAM (sistemi IT ali drugi načini) nacionalnih pristojnih organov, da podpira integracijo nacionalnih postopkov izvrševanja CBAM v državah članicah ter nacionalnih postopkov za pobiranje kazni in informacij o izterjavi.

Drug ključni **novi** zunanji sistem za CBAM je skupna osrednja platforma, tj. informacijski sistem, prek katerega bodo deklaranti CBAM od držav članic kupovali kupone CBAM. Cena kuponov bo določena glede na ceno pravic, opredeljeno v sistemu ETS. Deklaranti CBAM bodo morali na svojih računih CBAM na četrtni osnovi zagotavljati kupone za 50 % emisij, da bodo lahko predali zahtevano število kuponov za poravnavo prijavljenih emisij in cen emisij, ki so jih že plačali v tretjih državah. Komisija bo v imenu držav članic od deklarantov CBAM odkupila presežne kupone. Komisija in države članice morajo skupaj vzpostaviti in upravljati to platformo, ki pa ne spada na področje uporabe registra CBAM. Vmesnik s skupno osrednjo platformo je ključen za to, da lahko deklaranti CBAM na svojih računih CBAM zagotovijo zahtevane kupone. Računi in kuponi bodo zelo občutljive informacije.

Sistem ETS bo preprosto določil prodajno ceno kuponov.

Glavni uporabniki registra CBAM so deklaranti CBAM. GD TAXUD pričakuje, da bo leta 2026 po sprejetju poenostavitve deklarantov približno 20 000, vendar načrtujemo za 40 000 deklarantov, da se upošteva povečanje zaradi razširitve CBAM na blago nižje v vrednostni verigi. Uporabljali bodo register CBAM, da bodo vsako leto (maja) prijavili emisije, nastale pri proizvodnji uvoženega blaga, spremljali četrtno stanje kuponov na svojih računih CBAM v primerjavi s prijavljenim uvozom ter sodelovali z nacionalnimi carinskimi organi pri pregledu njihovih deklaracij CBAM. Nacionalni pristojni organi bodo deklarante CBAM najprej preverili prek registra CBAM, nato pa jim izdali dovoljenje za uvoz blaga CBAM in dodelili račun CBAM. Deklaranti CBAM bodo nato lahko v registru CBAM vsako leto prijavili svoje emisije in predali zahtevane kupone.

Upravljalci naprav, ki proizvajajo blago CBAM v tretjih državah, se bodo registrirali v registru CBAM pred vnosom podatkov o emisijah svojih proizvodov. Deklaranti CBAM se bodo lahko za utemeljitev sporočenih emisij sklicevali na vnose upravljavcev. To je pomemben ukrep za zmanjšanje regulativnega bremena deklarantov CBAM in izboljšanje kakovosti podatkov CBAM. Čeprav trenutno ni dokazov, ki bi podprli oceno, GD TAXUD za leto 2026 število upravljavcev ocenjuje na 20 000 do 50 000.

Pristojni nacionalni organi CBAM bodo register CBAM uporabljali za odobritev dostopa deklarantom CBAM, upravljanje dovoljenj CBAM, spremljanje računov in deklaracij CBAM ter interakcijo z deklaranti CBAM, da se zagotovi njihova skladnost z uredbo o CBAM. So enotna kontaktna točka za deklarante CBAM.

Drugim organom bo odobren dostop do registra CBAM, da bi prispevali k obvladovanju tveganj in izvrševanju na njihovih področjih pristojnosti. Register CBAM bo usklajeval in podpiral sodelovanje med agencijami za spodbujanje skladnosti. Nacionalne carinske uprave bodo dovoljenje CBAM potrdile med kontrolo uvoznih deklaracij prek EU CSW-CERTEX z uporabo storitev replikacije in potrjevanja registra CBAM.

Komisija bo v registru CBAM dodelila in posodabljala račune CBAM deklarantov CBAM, pri čemer bo združevala informacije o uvozu, prejete od nacionalnih carinskih uprav, emisije iz letnih deklaracij, količino kuponov, njihov nakup, o katerem poroča skupna osrednja platforma, njihovo letno predajo, ki jo potrdi deklarant CBAM, in odkup neporabljenih kuponov. Komisija bo register CBAM uporabljala, da bi spremljala uvoženo blago in z njim povezane emisije za obvladovanje tveganja, zlasti tveganja izogibanja. Register CBAM bo ponujal tudi poseben vmesnik do carinskega sistema za obvladovanje tveganja (CRMS2), ki bo omogočal komunikacijo s carinskimi organi glede tveganja, povezanega s CBAM. Register CBAM bo vseboval tudi komponento vodenja zadev, ki bo organom omogočala ustvarjanje, dopolnjevanje, sledenje in reševanje zadev, izmenjavo obvestil in rezultatov ter spremljanje posodobljenega seznama vseh zadev v sistemu.

Dostop vseh akterjev do registra CBAM poteka prek namenskih portalov, podprtih s porazdeljenim upravljanjem dostopa med deležniki:

- pristojni nacionalni organi bodo upravljali dostop deklarantov CBAM do portala CBAM za deklarante z uporabo nacionalnih poverilnic, ki so jih že podelile nacionalne carinske uprave, ali EU Login;
- Komisija bo upravljala dostop upravljavcev naprav v tretjih državah do portala z istim imenom, pri čemer bo uporabila poverilnice, ki jih dodeli EU Login; pojasniti pa bo še treba, ali bo Komisija za podeljevanje dovoljenja za dostop do registra CBAM pooblastila zunanje zaupanja vredne osebe.
- Pristojni nacionalni organ, Komisija in drugi organi bodo upravljali dostop svojih uporabnikov.

V osrednjem registru CBAM so prikazani avtomatizirani postopki, ki jih bo Komisija uporabljala za izpolnjevanje svojih obveznosti iz uredbe o CBAM, kot je povzeto zgoraj. Upravljanje referenčnih podatkov bo ključni uradniški postopek, ki bo zagotavljal doslednost in celovitost vseh avtomatiziranih postopkov, ki bodo podpirali sodelovanje med vsemi deležniki. Poleg „enostavnega“ seznama blaga, pristojnih nacionalnih organov in cene emisij bodo navajali specifične parametre, ki se uporabljajo za poročanje o emisijah v skladu s posebnimi metodologijami, in privzeto vrednost za emisije, kot se določi. Privzeta vrednost je ključna za validacijo verodostojnosti deklariranih emisij.

4.2 Podatki

CBAM bo obdeloval naslednja podatkovna sredstva:

- podatki o deklarantih CBAM (faza 2)
- podatki o upravljavcih iz tretjih držav in njihovih napravah (faza 2)
- referenčni podatki CBAM (faza 2)
- podatki uporabnikov v zvezi z upravljanjem dostopa CBAM (faza 2)
- funkcije deklaranta/uvoznika CBAM (faza 2)
- funkcije organov Evropske komisije CBAM (faza 2)
- funkcije upravljavcev naprav v tretjih državah (O3CI) v fazi 2 in

akreditiranih preveriteljev (še ni potrjeno, faza 3)

- podatki o deklaracijah CBAM, pregled in podatki o življenjskem ciklu deklaracij CBAM (faza 3)
- podatki o uvoženem blagu CBAM (faza 3)
- podatki o emisijah in izračunih CBAM (faza 3)
- podatki za evidenco (registra) CBAM (faza 3)
- podatki o upravljanju kuponov CBAM (faza 3)
- podatki za spremljanje neizpolnjevanja obveznosti CBAM, preiskave izogibanja in obvladovanje tveganj (faza 3)
- poročanje, nadzorne plošče, obvestila in podatki o upravljanju dokumentov CBAM (faza 3)
- prehodno vozlišče za izmenjavo podatkov o tveganjih CBAM Ri (faza 3)
- funkcije pristojnih nacionalnih organov (faza 3)

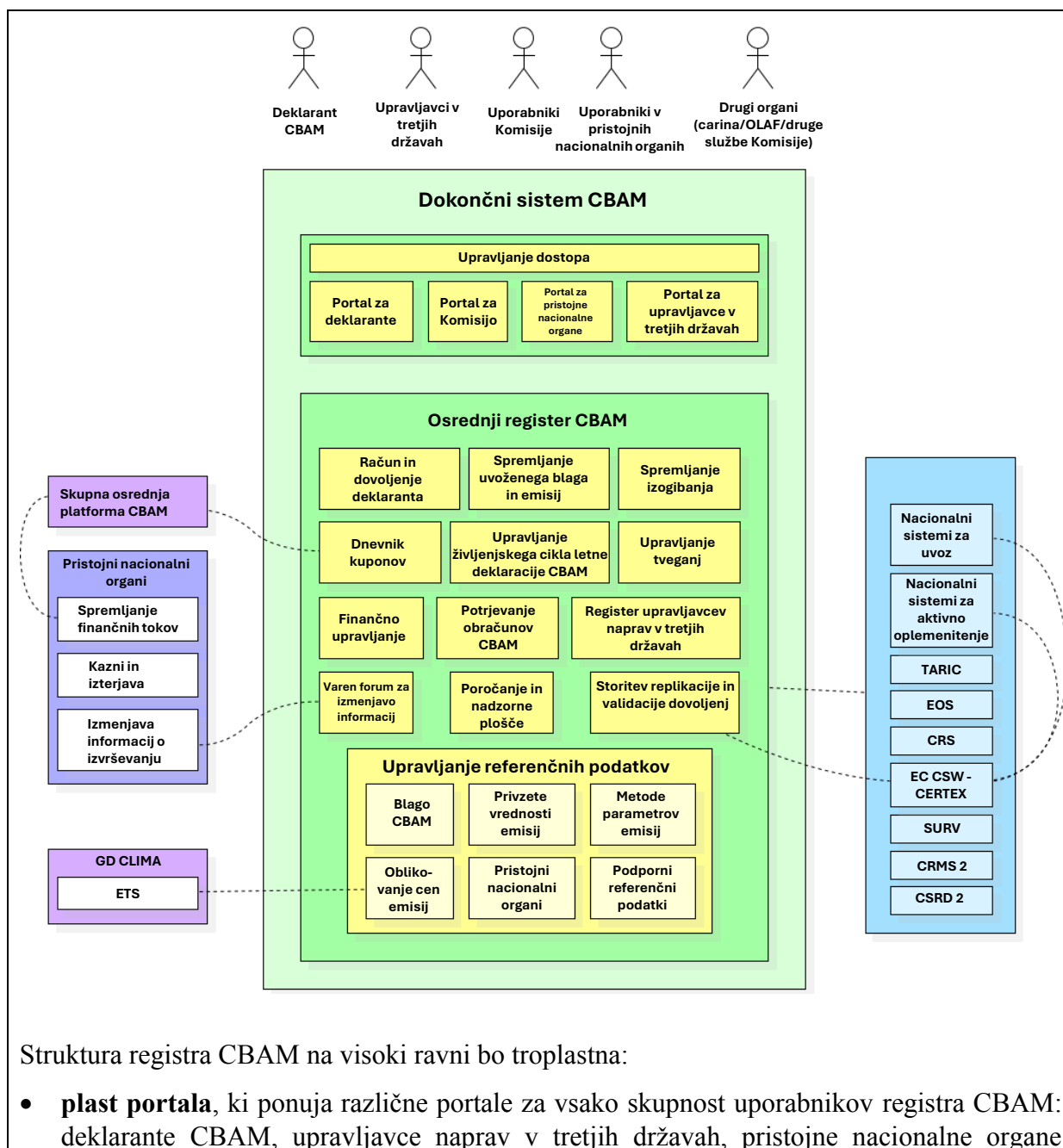
Več podrobnosti o vsakem podatkovnem sredstvu je na voljo v spodnji preglednici.

Opis dokončnega primarnega sredstva CBAM	Opis ustrezne poslovne komponente/postopkov
Podatki o upravljanju kuponov CBAM	Upravljanje življenjskega cikla kuponov CBAM zagotavlja informacije o kuponih, številu obdelanih kuponov in njihovi vrednosti ter upravlja življenjski cikel kupona, ob tem pa zagotavlja tudi informacije za namene spremljanja tveganja in neskladnosti.
Podatki o deklarantih CBAM	Podatki v zvezi z dovoljenji deklarantov ter replikacijo in validacijo deklarantov. Podatki o računih in upravljanju računov deklarantov. Upravljanje dovoljenj CBAM za upravljanje življenjskega cikla dovoljenj CBAM, ki jih pristojni nacionalni organi izdajo uvoznikom ali posrednim predstavnikom. Zahtevane informacije o deklarantovem računu CBAM sporoča storitvam za replikacijo in validacijo dovoljenj CBAM, ki hranijo informacije o pooblaščenih deklarantih CBAM, ki jih je treba predložiti pristojnim nacionalnim organom in pristojnim nacionalnim carinskim upravam, odgovornim za ocenjevanje dovoljenj uvoznikov.
Podatki o deklaracijah CBAM, pregled in podatki o življenjskem ciklu deklaracij CBAM	Podatki o upravljanju življenjskega cikla deklaracij in poročanju o deklaracijah. Upravljanje in poročanje o življenjskem ciklu deklaracij CBAM (ustvarjanje deklaracije, uvoženo blago, emisije, pregled, dokončanje ali zavrnitev).
Podatki o emisijah in izračunih CBAM	Izračun emisij uvoženega blaga deklaranta CBAM na podlagi podatkov, pridobljenih za deklaranta, referenčnih podatkov, podatkov iz registrov (deklarantove lastne vrednosti), upravljavcev in tretjih držav (poročilo o preverjanju) itd.
Podatki o uvoženem blagu CBAM	Portali pristojnih nacionalnih organov in Komisije vsebujejo vmesnike, ki spremljajo vnos podatkov SURV3 (vključno z ugotavljanjem težav) in uporabnikom omogočajo ročno vnašanje podatkov s paketnim nalaganjem datotek za uvoženo blago in podatkov za blago, ki se da v aktivno oplemenitenje. Ti podatki se bodo nato obdelovali, shranili na portalih in nato posredovali zaledju registra, kjer se konsolidirajo.
Podatki za evidenco (registra)	Podatki o obdelavi računov in transakcijah za evidenco registra.

<p>CBAM</p> <p>Opomba: Podatki, ki se shranjujejo v evidenco, še niso dokončno določeni. Glavni koncept je, da je evidenca nespremenljiv dnevnik in da so bili obravnavani ustrezni varnostni ukrepi. To sredstvo bo ponovno ocenjeno v okviru faze 3.</p>	<p>Evidenca registra CBAM upravlja, upošteva in evidentira dnevniške vpise podatkov o deklarantu (vključno s številko računa) ter transakcij med povezanimi povezavami med komponentami CBAM izključno prek postopka dodajanja podatkov in nespremenljivega shranjevanja podatkov (vključno za upravljanje življenjskega cikla deklaracij, upravljanje dovoljenj in računov, upravljanje kuponov, spremljanje tveganja in neskladnosti, storitvam za replikacijo in validacijo dovoljenj itd.).</p>
<p>Podatki za spremljanje neizpolnjevanja obveznosti CBAM, preiskave izogibanja in obvladovanje tveganj</p>	<p>Informacijski sistem CBAM, ki se uporablja za sledenje, spremljanje in obdelavo morebitnih ali potrjenih primerov nepravilnosti in neskladnosti v sistemu CBAM.</p> <p>Odkrivanje, spremljanje in preiskovanje izogibanja in drugih nezakonitih praks, ki niso v skladu z uredbo o CBAM, ter poročanje o njih.</p> <p>Ocena tveganja (vključno z rezultati ocen deklaracij), ki vključuje komponento upravljanja za opredelitev in oceno tveganj (npr. analiza dogodkov tveganja, poročila o preverjanju, rezultati kontrol tveganja itd.) v zvezi s postopkom pregleda deklaracij, morebitne nepravilnosti v zaledju registra CBAM ter izogibanja (nadaljnja preiskava).</p> <p>Združuje informacije in funkcionalnost med preiskavami, obvladovanjem tveganj in varnim forumom za ustrezne dejavnosti.</p>
<p>Referenčni podatki CBAM</p>	<p>Primarni vir za vse referenčne podatke CBAM ter zagotavlja doslednost in celovitost podatkov v vseh komponentah CBAM (neposredno ali posredno).</p>
<p>Poročanje, nadzorne plošče, obvestila in podatki o upravljanju dokumentov CBAM</p>	<p>Ključno orodje za sledenje in spremljanje sheme CBAM in ključnih kazalnikov uspešnosti ter zbiranje in analizo ustreznih poslovnih metrik.</p> <p>Uporablja se za sporočanje poslovnih informacij zadevnim uporabnikom sistema in sheme CBAM; to vključuje možnost odgovarjanja na obvestila, kadar je to potrebno/zahtevano.</p> <p>Uporablja se za shranjevanje, pridobivanje in upravljanje dokumentov, ki vplivajo na številne dele znotraj sistema CBAM.</p>
<p>Prehodno vozlišče za izmenjavo podatkov o tveganjih CBAM</p>	<p>Most med politiko CBAM in carinsko politiko, prek katerega se podatki o tveganjih CBAM delijo s carinskimi organi. Prek tega prehodnega vozlišča, ki je del registra CBAM, se bodo podatki o tveganjih iz registra CBAM delili s carinskim sistemom za obvladovanje tveganja 2 prek vmesnika med sistemoma.</p> <p>Vse druge strukturirane in/ali nestrukturirane informacije/podatki, pridobljeni in/ali izluščeni iz sistema CBAM ter shranjeni in/ali obdelani v shrambi in medijskih lokacijah zunaj sistema CBAM.</p>
<p>Podatki uporabnikov v zvezi z upravljanjem dostopa CBAM</p>	<p>Podatki uporabnikov (npr. deklarantov, carinskih organov držav članic, organov Komisije itd.) v zvezi z dostopom, prijavo in upravljanjem dostopa do sistema CBAM.</p>
<p>Podatki o upravljavcih iz tretjih držav in njihovih napravah</p>	<p>Upravljavcem naprav v tretjih državah, ki proizvajajo blago, za katero se uporablja CBAM, omogočajo, da se registrirajo kot upravljavci CBAM / prekličejo registracijo (npr. prenehanje dejavnosti) in predložijo ustrezne informacije o proizvodnih procesih/metodah, zahtevanih parametrih, podatkih o emisijah in poročilih o preverjanju itd.</p> <p>Deklarantom CBAM se lahko da na voljo ustrezno poročilo o preverjanju – te informacije vključujejo podatke o zaupni proizvodnji in zahtevanih parametrih, ki deklarantom morda niso na voljo, temveč le Komisiji EU in pristojnim nacionalnim organom).</p>
<p>Funkcije deklaranta/uvoznika CBAM</p>	<p>Glavne poslovne funkcije, ki jih izvaja deklarant/gospodarski subjekt in temeljijo na postopkih, ki se izvajajo/začnejo prek portala CBAM za deklarante.</p>

Funkcije Evropske komisije CBAM	Glavne poslovne funkcije, ki jih izvaja Evropska komisija in temeljijo na postopkih, ki se izvajajo/začnejo prek portala CBAM za Komisijo.
Funkcije za spremljanje neizpolnjevanja obveznosti CBAM, preiskave izogibanja in obvladovanje tveganj	Informacijski sistem CBAM, ki se uporablja za sledenje, spremljanje in obdelavo morebitnih ali potrjenih primerov nepravilnosti in neskladnosti v sistemu CBAM.
Funkcije pristojnih nacionalnih organov	Glavne poslovne funkcije, ki jih izvajajo pristojni nacionalni organi držav članic in temeljijo na postopkih, ki se izvajajo/začnejo prek portala CBAM za pristojne nacionalne organe.
Funkcije upravljavcev naprav v tretjih državah in akreditiranih preveriteljev	Primarne poslovne funkcije, ki jih izvajajo upravljavci naprav v tretjih državah in akreditirani preveritelji (še ni potrjeno), ki temeljijo na postopkih, ki se izvajajo/začnejo prek portala CBAM za upravljavce naprav v tretjih državah.

4.3 Digitalne rešitve

CBAM, Komisijo, nacionalne carinske uprave, OLAF in druge službe Evropske komisije;

- **plast upravljanja dostopa uporabnikov:** upravljanje avtentikacije in dovoljenj uporabnikov registra CBAM. Pristojni nacionalni organi bodo morali zagotavljati in upravljati dostop deklarantov CBAM (ki naj bi v letu 2026 po pričakovanih presegali 20 000 subjektov), medtem ko bo Komisija počela enako za upravljavce v tretjih državah (predvidoma 50 000 subjektov leta 2026); uprave vsake države članice in EU bodo odgovorne za dostop svojih uporabnikov;
- **zaledje:** podpora upravljanju vseh podatkov in pravil, potrebno za CBAM, ter vse interakcije z zunanjimi sistemi. Opozoriti je treba, da: podpora upravljanju vseh podatkov in pravil, potrebno za CBAM, ter vse interakcije z zunanjimi sistemi. Opozoriti je treba, da:
 - o bo CBAM izvajal številne delovne postopke, uradna obvestila in izmenjavo informacij med Komisijo, pristojnimi nacionalnimi organi in deklaranti CBAM, zlasti na področjih predložitve deklaracij, pregleda (vključno z oceno tveganja);
 - o za upravljanje računov deklarantov, upravljanje kuponov CBAM (potencialno finančnih sredstev), obvladovanje tveganj in varno izmenjavo informacij veljajo visoke varnostne zahteve.

4.4 Ocena interoperabilnosti

CBAM je po zasnovi čezmejen, saj podpira življenjski cikel CBAM po vsej EU ter zlasti pripravo ocene tveganj, pregled deklaracij CBAM v vseh pristojnih nacionalnih organih in Komisiji.

Sodelovanje med nacionalnimi carinskimi sistemi bo zagotovljeno z izkoriščanjem storitev in vmesnikov IT Komisije (kot so SURV3, EU CSW-CERTEX, CRMS2) ter novih komponent, posebej zasnovanih za namene CBAM.

Register CBAM je bil zasnovan tako, da podpira interoperabilnost s poudarkom na odprtosti, modularnosti, nevezanosti in zanesljivih vmesnikih. Prek odprtih vmesnikov bo interoperabilen z nacionalnimi sistemi CBAM, skupno osrednjo platformo, carinskimi sistemi EU GD TAXUD in nacionalnih carinskih uprav ter s sistemi drugih generalnih direktorátov.

Osrednji repozitorij CBAM bo uporabljal obstoječe vmesnike carinskih sistemov EU, ki jih upravlja GD TAXUD, in opredelil namenske formate za evidence o carinskem uvozu in aktivnem oplemenitenju, ki jih bodo zagotovile nacionalne carinske uprave. Novi vmesniki za nacionalne carinske sisteme bodo objavljeni v začetku leta 2024, da bodo imele nacionalne carinske uprave dovolj časa za ustrezno pripravo svojih sistemov.

Vmesnik S2S med registrom CBAM in skupno osrednjo platformo bo temeljil na strukturirani izmenjavi sporočil in bo na voljo v začetku leta 2024, da bosta imela register CBAM in skupna osrednja platforma dovolj časa za integracijo svojih vmesnikov do sredine leta 2025.

Vsi ti vmesniki bodo temeljili na strukturiranih sporočilih in bodo v največji možni meri skladni z modelom EUCDM in Prilogo B k carinskemu zakoniku Unije. Specifikacije A2B in B2B bodo navedene v izvedbenem aktu CBAM.

Omejitve možnosti ponovne uporabe

Možnost ponovne uporabe je v samem središču načel glede arhitekture, sprejetih za osrednji register CBAM. Možnost ponovne uporabe ima dve plati: uporabo zunanjih storitev s strani registra CBAM in ponovno uporabo sestavnih delov pri gradnji registra CBAM.

Možnost ponovne uporabe storitev in komponent GD TAXUD

Register CBAM bo uporabljal že vzpostavljene carinske storitve EU, ki jih ponuja GD TAXUD:

- za pridobivanje informacij o EORI gospodarskega subjekta;
- za pridobivanje carinskih evidenc o uvozu iz sistema Surveillance 3;
- za pridobivanje blaga CBAM iz sistema TARIC;
- za zagotavljanje storitev replikacije in validacije dovoljenj CBAM nacionalnim carinskim sistemom prek EU CSW-CERTEX in
- za izmenjavo varnih informacij s sistemom CRMS2.

Upravljanje dostopa uporabnikov portalov registra CBAM bo zaupano sistemu enotnega upravljanja uporabnikov in digitalnega podpisa, kar bo omogočilo državam članicam, ki to želijo, da za zagotavljanje dostopa do portala CBAM deklarantom ponovno uporabijo njihove carinske poverilnice, Komisiji (ali zaupanja vrednim tretjim osebam) pa, da upravljavcem naprav v tretjih državah podeli pravico dostopa do njihovih poverilnic za avtentikacijo EU Login. Portal za upravljavce naprav v tretjih državah bo za pooblašcanje uporabnikov uporabljal EU Access, za avtentikacijo uporabnikov pa se bo opiral na EU Login.

Register CBAM bo ponovno uporabil več tehnoloških komponent GD TAXUD in korporativne IT, ne da bi ogrozil skladnost z načelom plovnosti, določenim v Pregledu arhitekture, Dodatek 2, in sicer:

- arhitekturo vmesne programske opreme GD TAXUD TSOAP, ki se bo ponovno uporabila v vsakem razdelku registra CBAM;
- trgovska izdelka za spremljanje in revizijo ELK in Kafka;
- vire za upravljanje okvira za carinske aplikacije (TATAFng) GD TAXUD;
- dokumentacijo in izvorno kodo sistema za upravljanje carinskih odločb GD TAXUD za vzpostavitev sistema dovoljenj CBAM;
- dokumentacijo in izvorno kodo referenčnega sistema za stranke GD TAXUD za predložitev dovoljenj CBAM nacionalnim carinskim sistemom za njihovo kontrolo med carinjenjem uvoza;
- dokumentacijo in izvorno kodo sistema za obvladovanje tveganj 2 (CRMS2) GD TAXUD za zagotavljanje prehodnega vozlišča za izmenjavo podatkov o tveganjih; dokumentacijo in izvorno kodo sistema za obvladovanje tveganj 2 (CRMS2) GD TAXUD za zagotavljanje prehodnega vozlišča za izmenjavo podatkov o tveganjih RSecure;
- metodologijo GD TAXUD TEMPO, vključno s PM²;
- dva podatkovna centra GD TAXUD za testiranje in integracijo, dokler je delovanje registra CBAM zaupano GD TAXUD, skupaj z njuno zaščito s

požarnim zidom, aktivno-aktivnim gručenjem, uravnoteženjem obremenitve in aktivno-pasivno ureditvijo drugega podatkovnega centra, da se zagotovijo nadgradljivost, visoka razpoložljivost in obnova po nesreči, nekaj varnosti, ki jo potrebuje register CBAM.

Opozoriti je treba, da GD TAXUD od leta 2014 pri oblikovanju poslovnih aplikacijskih storitev, podatkovnih storitev in servisnih storitev za ustvarjanje aplikacij storitveno usmerjene arhitekture upošteva vsa priporočila DIGIT.

Možnost ponovne uporabe korporativnih storitev in komponent EU

Register CBAM bo uporabljal EU Login, za avtentikacijo deklarantov CBAM, kadar država članica uporablja sistem enotnega upravljanja uporabnikov in digitalnega podpisa tipa D, upravljavec naprav v tretjih državah ter vseh uradnikov pristojnih nacionalnih organov, Komisije, nacionalne carinske uprave in drugih služb Komisije. Register CBAM bo za avtentikacijo deklarantov CBAM, kadar država članica uporablja sistem enotnega upravljanja uporabnikov in digitalnega podpisa tipa A, B in C, uporabljal omrežje elektronske identifikacije carinskega sistema eIDAS.

Register CBAM bo uporabljal sistem enotnega upravljanja uporabnikov in digitalnega podpisa ter EU Access za odobritev vseh svojih uporabnikov.

Premislilo se bo o celovitem prehodu s sistema enotnega upravljanja uporabnikov in digitalnega podpisa na EU Access, ko bo EU Access zagotavljal vse funkcije sistema enotnega upravljanja uporabnikov in digitalnega podpisa, vključno s podporo omrežja elektronske identifikacije carinskega sistema eIDAS. Trenutno se portal za upravljavce naprav v tretjih državah za odobritev uporabnika uporablja EU Access.

Register CBAM bo za zagotavljanje izvora in celovitosti elektronskih dokumentov uporabljal EU Sign – storitev za kvalificirane elektronske podpise, ki jo upravlja Komisija, s čimer se bo povečala njihova splošna varnost in pristnost v okviru CBAM.

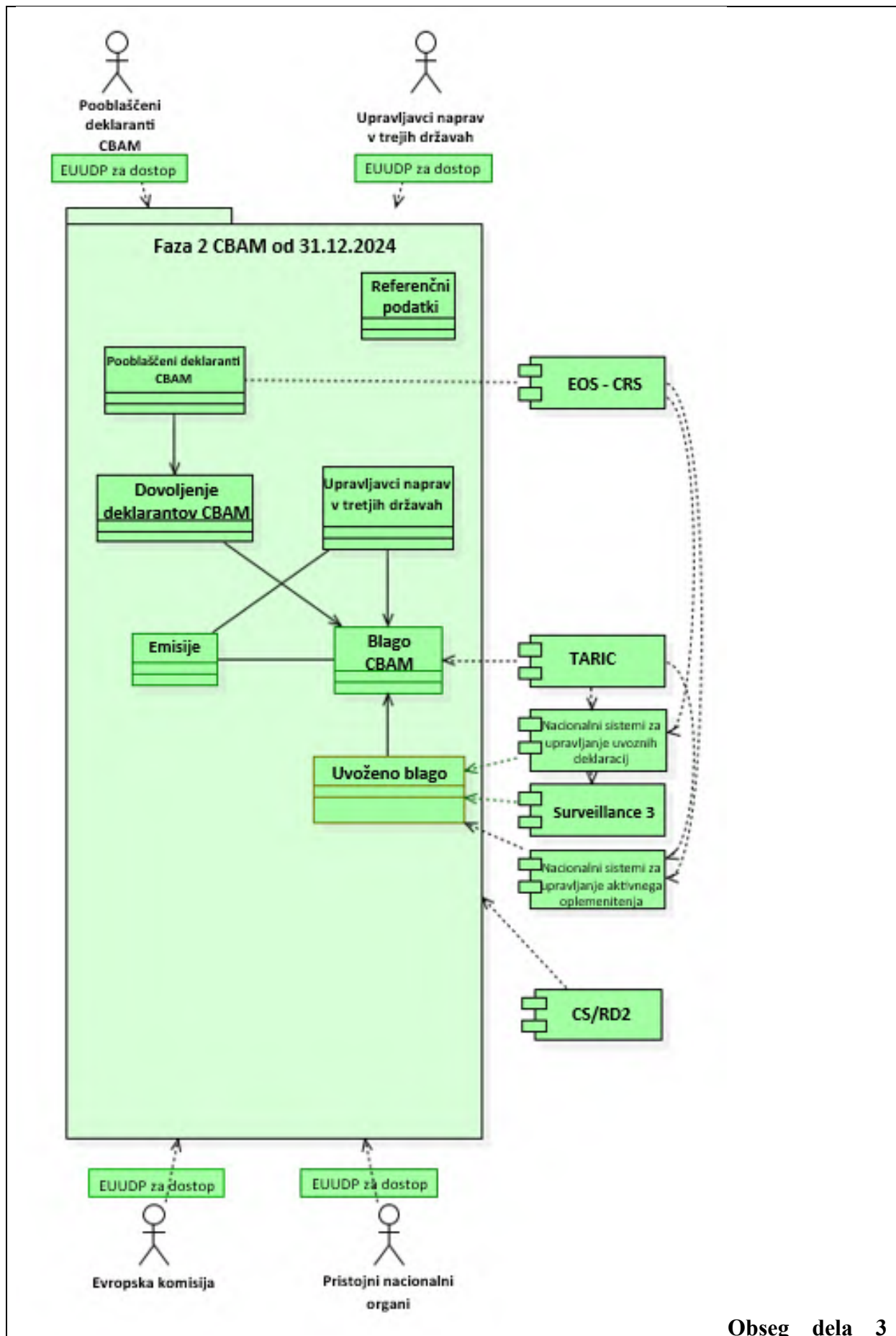
Z registrom CBAM bodo informacije o CBAM javno dostopne na portalu Europa.

Poleg tega si GD TAXUD želi čim bolj povečati ponovno uporabo korporativnih storitev in komponent, ki bi izpolnjevale nekatere zahteve CBAM, zmanjšale tveganja v zvezi z njegovo pravočasno uvedbo in zagotovile kakovost njegovega delovanja, hkrati pa znižale naložbe v osnovna sredstva in stroške poslovanja.

4.5 Ukrepi v podporo digitalnemu izvajanju

Uredba o CBAM opredeljuje uvedbo registra CBAM v dveh obdobjih, razdeljenih v tri zaporedne faze:

- **Perspektiva obdobj:** postopno uvajanje v prehodnem obdobju od četrtega četrletja leta 2023 do četrtega četrletja 2025, ki mu sledi obdobje polne uporabe od prvega četrletja leta 2026.
 - o Uvozniki CBAM v **prehodnem obdobju** vsako četrletje poročajo o emisijah svojega uvoženega blaga, vendar jim ni treba kupiti in predati kuponov. To je obdobje utekanja sheme CBAM.
 - o V **obdobju polne uporabe**, ki se začne 1. januarja 2026, morajo biti deklaranti CBAM pooblaščen ter prijavijo svoje emisije enkrat letno, kupijo kupone, da ohranijo na računu CBAM vsaj 50-odstotno razmerje med svojimi emisijami in kupljenimi kuponi, ter svoje kupone predajo z letnimi deklaracijami.

Obseg dela 3

CBAM: Del „deklaracije CBAM, računi in obvladovanje tveganj“ (v spodnjem diagramu vijolično) bo začel delovati na začetku obdobja polne uporabe, predvidenega za 1. januar 2026. Je jedro dokončnega sistema CBAM. Del 3 CBAM je tudi interoperabilen z nacionalnimi sistemi za uvoz za dovoljenja CBAM prek EU CSW-CERTEX, skupno osrednjo platformo za nakup kuponov CBAM, ETS, OLAF in sistemi pristojnih nacionalnih organov. Poleg tega v register CBAM dodaja **zmogljivosti kuponov CBAM** ter vse zmogljivosti za obvladovanje tveganj. Ker se z moduloma kuponov CBAM in obvladovanja tveganj obravnavajo zaupne informacije ter spremljajo primeri izogibanja in neizpolnjevanja obveznosti, se v delu 3 CBAM upravljajo občutljive informacije in zahtevajo zelo varni postopki. Ta del se bo v obdobju polne uporabe še naprej ohranjal in razvijal.

Časovnica za fazo 3 CBAM: začne se 1. januarja 2026 in se ujema z obdobjem polne uporabe. V tej fazi bosta vzporedno in v tesni interakciji delovala le dela 2 in 3 CBAM, saj je bil del 1 namenjen za prehodno obdobje in se postopno odpravi. Skupnost uporabnikov se razširi na nacionalne carinske uprave.

Obseg dela 3 CBAM: Del „deklaracije CBAM, računi in obvladovanje tveganj“ (v spodnjem diagramu vijolično) bo začel delovati na začetku obdobja polne uporabe, predvidenega za 1. januar 2026. Je jedro dokončnega sistema CBAM. Del 3 CBAM je tudi interoperabilen z nacionalnimi sistemi za uvoz za dovoljenja CBAM prek EU CSW-CERTEX, skupno osrednjo platformo za nakup kuponov CBAM, CRMS2 za izmenjavo informacij v zvezi z carinskim sistemom EU za obvladovanje tveganj, ETS, OLAF in sistemi pristojnih nacionalnih organov. Poleg tega v register CBAM dodaja **zmogljivosti kuponov CBAM** ter vse zmogljivosti za obvladovanje tveganj. Ker se z moduloma kuponov CBAM in obvladovanja tveganj obravnavajo zaupne informacije ter spremljajo primeri izogibanja in neizpolnjevanja obveznosti, se v delu 3 CBAM upravljajo občutljive informacije in zahtevajo zelo varni postopki. Ta del se bo v obdobju polne uporabe še naprej ohranjal in razvijal.

Časovnica za fazo 3 CBAM: začne se 1. januarja 2026 in se ujema z obdobjem polne uporabe. V tej fazi bosta vzporedno in v tesni interakciji delovala le dela 2 in 3 CBAM, saj je bil del 1 namenjen za prehodno obdobje in se postopno odpravi. Skupnost uporabnikov se razširi na nacionalne carinske uprave.

Faza 3 CBAM – arhitektura na visoki ravni

